Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, …АДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНУУДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

…21 оной …ээ гарана | № 288 (17411) | 1986 оной декабриин 14, воскресени | Сэн 3 мун.

БУРЯАДАЙ АССР-эй АРБАН НЭГЭДЭХИ ЗАРЛАЛАЙ …ЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ТАБАДАХИ СЕССИ ТУХАЙ

ИНФОРМАЦИОННО МЭДЭЭСЭЛ

…ССР-эй арбан нэгэдэхи зарлалай Верховно …эй сесси арадай депутадуудай Улаан-Үдын …эй актова зал соо үсэглэдэр үнгэрбэ. Вер… Түрүүлэгшэ депутат **Н. Г. Дамдинов** сессиие …

…эдэй сессиин зүбшэхэ зүйл депутадууд, нэгэн …абаба. Сессиин зүбшэхэ зүйлнүүдтэ оруу…нүүд иимэ байба:

…ССР-эй Экономическа ба социальна хүгжэл… Гүрэнэй түсэб болон Буряадай АССР-эй Эко… социальна хүгжэлтын 1986 оной Гүрэнэй тү… …эй ябаса тухай:

…ССР-эй 1987 оной Гүрэнэй бюджет тухай болон …эй бюджедэй гүйсэдхэл тухай;

…ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Ука… тухай;

…ССР-эй Верховно Соведэй Хүдөө ажахын та… …хын комиссиие Буряадай АССР-эй Верховно …ромышленна комплексын талаар саг үргэл… болгон хубилгаха тухай;

…ССР-эй Верховно Соведэй саг үргэлжын ко… …ридэлдэ зарим тэды хубилалтануудые оруул…

…ессидэ зүбшэн хэлсэхээр оруулагдаһан асуу… …жа эхилбэ.

…СР-эй Экономическа ба социальна хүгжэлтын …эй түсэб болон Буряадай АССР-эй Экономическа ба социальна хүгжэлтын 1986 оной Гүрэнэй түсэбэй дүүргэлтын ябаса тухай асуудалаар республикын Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо, республикын Госпланай түрүүлэгшэ депутат **В. П. Убеев** элидхэл хэбэ.

Республикын финансын министр **Ч. В. Ендонов** Буряадай АССР-эй 1987 оной Гүрэнэй бюджет болон Буряадай АССР-эй 1985 оной Гүрэнэй бюджедэй гүйсэдхэл тухай элидхэл хэбэ.

Буряадай АССР-эй Экономическа ба социальна хүгжэлтын 1987 оной Гүрэнэй түсэб, Буряадай АССР-эй Экономическа ба социальна хүгжэлтын 1986 оной Гүрэнэй түсэбэй дүүргэлтын ябаса тухай, Буряадай АССР-эй 1987 оной Гүрэнэй бюджет тухай, Буряадай АССР-эй 1985 оной Гүрэнэй бюджедэй гүйсэдхэл тухай, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Түсэблэлгын-бюджетнэ болон саг үргэлжын бусад комиссинуудай зүгһөө Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Түсэблэлгын-бюджетнэ комиссиин түрүүлэгшэ депутат **Л. В. Потапов** нэмэлтэ элидхэл хэбэ.

Удаань депутадууд элидхэлнүүд ба нэмэлтэ элидхэлые зүбшэн хэлсэжэ эхилбэ.

КПСС-эй Октябрьска райкомой нэгэдэхи секретарь депутат **И. А. Антакшинова**, Бэшүүрэй районой агропромышленна нэгэдэлэй түрүүлэгшэ депутат **Ф. Е. Ефимов**, Ахын районой «Коммунизм» колхозой малшан депутат **Г. Г. Базарова**, республикын соёлой министр депутат **Д. Т. Цыремпилов**, Улаан-Үдын судна бүтээлгын заводой электрэ-гагнууршан депутат **В. М. Кушнарев**, арадай депутадуудай Ивалгын районно Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ **В. Б. Чимитов** Хурамхаанай районой Гааргын совхозой ахалагша хонишон депутат **С. Ж. Цыбенова**, Прибайкалиин районно Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ **Ф. И. Савельев**, республикын ой модоной ажахын министр депутат **Н. Е. Шелковников** гэгшэд элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадаба.

Республикын Верховно Совет Буряадай АССР-эй Экономическа ба социальна хүгжэлтын 1987 оной Гүрэнэй түсэб тухай Хуули, Буряадай АССР-эй 1987 оной Гүрэнэй бюджет тухай Хуули, Буряадай АССР-эй Экономическа ба социальна хүгжэлтын 1986 оной Гүрэнэй түсэбэй дүүргэлтын ябаса тухай, Буряадай АССР-эй 1985 оной Гүрэнэй бюджедэй гүйсэдхэл тухай гоосоо баталха тухай тогтоол нэгэн дуугаар баталан абаба.

Буряадай АССР-эй Президиумэй Указуудые баталха тухай асуудалаар Верховно Соведэй Президиумэй секретарь депутат **А. С. Берещиновэй** элидхэлые шагнаад, зохихо Хуули ба тогтоол баталагдан абтаба.

Буряадай АССР-эй Верховно Совет республикын Верховно Соведэй Хүдөө ажахын талаар саг үргэлжын комиссиие Верховно Соведэй Агропромышленна комплексын талаар саг үргэлжын комисси болгон хубилгаха тухай, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй саг үргэлжын комиссинуудай бүридэлдэ хубилалтануудые оруулха тухай тогтоолнуудые баталан абаа.

Буряадай АССР-эй арбан нэгэдэхи зарлалай Верховно Соведэй табадахи сесси энээгээр хүдэлмэриеэ дүүргэбэ.

…ЕСПУБЛИКЫН ЭКОНОМИЧЕСКА БА СОЦИАЛЬНА …ГЖЭЛТЫН 1987 ОНОЙ ГҮРЭНЭЙ ТҮСЭБ ТУХАЙ, …6 ОНОЙ ТҮСЭБЭЙ ДҮҮРГЭЛТЫН ЯБАСА ТУХАЙ

…ряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо, …дай АССР-эй Госпланай түрүүлэгшэ депутат В. П. УБЕЕВЭЙ хэһэн элидхэлһээ

…ууд! Ороной- …ай бүхы һалба- …ы ехэ хуби- …ложо байһан …ы республикын …эй энэ сесси Ороной соци- …ска хүгжэл- …талаар КПСС- …н баталан аба- …нүүдые совет …оор һайшаана. …ш бэхижүүлхэ, …бүтээн гаргал- …дэрна зэбсэг …н үгы хэхэ та-

лаар КПСС-эй гадаадын политическэ стратегиие манай арад, социалис хани нэгэдэлтэ оронууд, түрүү үзэлтэй бүхы хүн түрэлтэн бүримүһэн дэмжэжэ байнхай.

Манай гүрэниие али бүхы талааринь хүгжөөхэ, дэлхэй дээрэ амгалан тайбан байдал бэхижүүлхэ ба хангаха талаар шэглүүлэгдэһэн КПСС-эй ЦК-гай, Совет правительствын дотоодын болон гадаадын политикые Буряадай АССР-эй ажалшад гүйсэд дүүрэнээр һайшаан дэмжэнэ.

…й АССР-эй ЭКОНОМИЧЕСКА БА …ЬНА ХҮГЖЭЛТЫН 1986 ОНОЙ …ЭЙ ТҮСЭБЭЙ ДҮҮРГЭЛТЭ ТУХАЙ

…н һалбаринуу- …ба хүтэлбэрил- …илэлгые нари- …уулха талаар байһан хэмжээ- …хэлэйхитэй са- …ури үндэр үрэ …эха арга олго-

…ан нэгэ һарын …мышленна үй- …эн 6,2 про- …э, ажалай бү- …нтээр ургаа.

…нна комплекс- …гэ, болон овощ …15—17, харин …лдбэрилгэ 27,2 …элһэн байна. …-3, мал болон …-16, үндэгэ — …11, овощ — 21, …худалдалга 1 …шэлээ.

…барилга дээрэ …орходоо һураг- …нүүд ба бай-

рын гэрнүүд ашаглалгада оруулагдаа, капитальна һомололгонуудай ба барилга-хабсаралгын хүдэлмэриин лимит хэрэглэгдээ.

Гүрэнэй болон кооперативна худалдаа наймаанай, тэрэ тоодо ниитын эдеэ хоолой розничнэ эд бараанай эрьесын түсэбүүд, хүн зоной һуудал байдал хангалгын хүдэлмэриин хэмжээнүүд дүүргэгдээ.

Арадай ажахын үндэһэ һуури болохо һалбаринуудай — элшэ хүсэнэй, прибор бүтээлгын, үнгэтэ металлургиин, ойн, модо болбосоруулгын ба целлюлозо-саарһанай промышленностиин, мүн поезднуудые заһабарилгын хүдэлмэри һайжаруулагдаа.

Нарин сэмбэ нэхэлгэ, загаһанай продукци буйлуулан гаргалга улам хүгжөөгдэһэн байна.

Социальна-программа-шууд сэхээр бэелүүлэгдэнэ. Хүн зоной ашаг олзо, эд бараанай эрьесэ, дээшэлээ, арадай хэрэглэмжын эд бараа үйлэдбэрилгэ ургаа, хүн зоной һуудал байдалые хангалга һайжаруулагдаа. 40 мянга гаран хүн шэнэ гэр байрануудта нүүжэ оробо.

Гэхэтэй хамта зарим предприятинууд болон эмхинүүд, арадай депутадуудай городской ба районно Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүд бии байгаа арга боломжонуудаа, нөөсэнүүдээ үшөөл хангалтагүйгөөр хэрэглэнэ. Мүнөө дээрэ техническэ дэбжэлтые хурдадхаха, хэлсээнэй журам сахиха, продукциин шанар һайжаруулха талаар горитой хубилалтанууд хэгдээгүй байһаар.

Жэлэй һүүл болотор түсэб дүүргэхэ талаар нүлөө ехэтэй хэмжээнүүдые абаха шухала. Ерэхэ жэл социалис ажахы эрхилэлгын шэнэ онол аргануудые үргэнөөр хэрэглэлгын жэл болохо ёһотой. Имагтал энээниие хараада абажа, республикын Министрнүүдэй Совет Экономическа ба социальна хүгжэлтын 1987 оной түсэбэй проект зохёобо.

1987 ОНОЙ ТҮСЭБЭЙ ОНСО ШЭНЖЭНҮҮД. АРАДАЙ АЖАХЫН ҺАЛБАРИНУУДЫЕ ХҮГЖӨӨЛГЭ

КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдтэй зохилдуулан, 1986—1990 онуудай табан жэлэй түсэбтэ даабаринуудые, министерствэнүүд болон албан зургаануудай, Госагропромой, арадай депутадуудай городской болон районно Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдэй, республикын предприятинууд ба нэгэдэлнүүдэй дурадхалнуудые, мүн депутадуудта һунгагшадай үгэһэн захилнуудые хараада абажа, республикын Экономическа ба социальна хүгжэлтын 1987 оной гүрэнэй түсэб танай үзэмжэдэ табигдана.

ПРОМЫШЛЕННОСТЬ

1987 ондо бүхы промышленность, агропромышленна комплекс, автомобильна ба түмэр замай транспорт, хэлхээ холбооной болон хүн зоной ажаһуудал хангалгын предприятинууд 1987 ондо ажахы эрхилэлгын шэнэ эрхэ байдалда хүдэлхэ байна.

Худалдаа наймаанай предприятинууд ажахын тоосооной, өөһэдөө өөһэдтөө мүнгэ һомололгын, ашаг үрээ харюулалгын эрхэ байдалда оруулагдаха юм.

Нэгэдэлнүүд болон предприятинуудай ажал ябуулгые сэгнэлгэ хубилгагдажа байна. Договороор хараалагдаһан уялгануудые гүйсэд дүүрэнээр бэелүүлгэ хадаа промышленностьда гол үрэ дүн болохо ёһотой. Хэлсээнүүдые бэелүүлхэ гээшэ капитальна барилга дээрэ, транспортда, арадай ажахын бусад һалбаринуудта сэгнэлгын гол шухала үрэ дүнгүүдэй нэгэниинь болохо зэргэтэй.

Урдынхидал адли бэелүүлэгдэхээр хүлеэгдэһэндэ бэшэ, харин 1986 оной түсэбэй үндэһөөр табан жэлэй даабаринуудһаа уламжалан, 1987 ондо ниитын үйлэдбэриин ургалтын эршэ дэлисэ тогтоогдохо байна. 1987 оной түсэбэй проектын материалнууд соо түсэбэй үрэ дүнгүүд 1986 оной түсэбтэй тааралдуулан үгтэнэ. Энэнь табан жэлэй түсэбэй үүргэ дээшэлүүлнэ, тэрэнэй тогтууриие хангана, удаан болзорой экономическа нормативуудые хэрэглэхэдэ нүлөөлхэ эрхэ байдал байгуулна.

Д. АЛТАЕВАЙ фото.

Түсэбэй социальна бүлэгтэ арадай хэрэглэмжын эд бараа үйлэдбэрилгэдэ, худалдаалгада, хүн зоной һуудал байдал хангалгые хүгжөөлгэдэ, социально-соёлой һалбариин материальна үндэһэ һуури саашаданъ бэхижүүлгэдэ онсо анхарал хандуулагдана.

Районууд болон городуудай экономикые, социально-соёлой һалбариие үргэлжэ дээрэнь хүгжөөхын тула арадай депутадуудай нютагай Соведүүдэй эрхэнүүдые, харюусалгые дээшэлүүлһэнэй ашаар арад зоной социалис ёһоор өөһэдынгөө хүтэлбэрилгые хүгжөөхэ гээшэ залан сэхэ онсо шэнжэнь болоно. 1986 оной июль-августа һаранууд баталагдан абтаһан «КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдэй үндэһөөр социально-экономическа хүгжэлтые хурдадхахын түлөө арадай депутадуудай Соведүүдэй үүргэ саашаданъ дээшэлүүлхэ ба харюусалгыень шангадхаха хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гай ба СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоол, энэ асуудалаар РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй болон РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй абаһан тогтоол энэ талаар шэглүүлэгдэнхэй байна.

Тиигэжэ 1987 оной түсэб үйлэдбэрилгын бүхы хүсые, ажалай нөөсэнүүдые бүри гүйсэд дүүрэнээр хэрэглэхэ талаар шэглүүлэгдэнэ.

Промышленна продукци үйлэдбэрилгын хэмжээн 1986 оной түсэбтэ орходоо 3,3 процентээр дээшэлүүлэгдэхээр хараалагдана. Түсэбтэ арбан хоёрдохи табан жэлэй хоёр жэлэй хугасаа соо үйлэдбэрилгын хэмжээн бүхы түсэбтэ арбан нэгэдэхи табан жэлдэ 11 процент болоһон байгаа һаань, 9,4 процентээр ургаха юм.

Промышленностиие хүгжөөлгэ эршэдхэлгын эрхэ нүхэсэлнүүдтэ үндэһэлхэ байна. Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлһэнэй ашаар промышленна продукци үйлэдбэрилгын бүхы ургалта абтахаар хараалагдана. Союзна мэдэлэй промышленностьда бүри үндэр ехэ эршэ дэлисэ түйлагдахаар түсэблэгдэнхэй.

Байгша оной түсэбтэй жэшэбэл, приборнуудые, автомат хэрэгсэлнүүдые, мал ажалай ба тэжээл үйлэдбэрилгын машинануудые, хабсаргагдамал түмэр-бетон, перлит, сонхын шэл болон бусад зарим зүйлэй продукци үйлэдбэрилгэ нилээд дээшэлхэ байна.

Байгал нуурай оршондохи байгаалиин нөөсэ баялигуудые гамтайгаар хэрэглэхэ, сахин хамгаалха хэмжээ ябуулгануудһаа уламжалан, модо бэлэдхэдэг бүхы эмхинүүдэй зөөхын тула модо отололгын фондые таһалалга тогтууритай һайнаар табигдаха байна. Ой модоной ажахын министерство промышленна ажал хэрэгһээ сүлөөлэгдэнэ, тэрэнэй хүдэлмэри республика дотор ой модоной нөөсэнүүдые һэргээхэ талаар шэглүүлэгдэхэ юм. Модо бэлэдхэдэг эмхинүүд модо зөөлгые ехэдхэхэгүй, болбосоруулга болон гамтайгаар хэрэглэлгэдэ онсо анхарал хандуулагдаха ёһотой. Технологическа зомгооһо, мебель, стандартна байшан гэрнүүдые, модоной хибэдэһээр хабтагайнуудые, саадуудта баригдаха гэрнүүдые, үүдэнэй, сонхын модонуудые, хюрөөдэмэл материалнуудые үйлэдбэрилгэ дээшэлүүлэгдэхэ байна.

Гэхэ зуура зарим промышленна предприятинууд табан жэлэй түсэбөөр хараалагдаһан даабаринуудтаа хүрэбэгүй. 1987 ондо арадай хэрэглэмжын эд бараа (архи дарһа оруулангүй) үйлэдбэрилгын хэмжээн 7 процент дээшэлүүлэгдэхээр хараалагдана, харин хоёр жэлэй туршада энэнь 15,3 процентдэ хүрэхэ юм. Арадай хэрэглэмжын эд бараа үйлэдбэрилгын ургалтын эршэ дэлисэ табан жэлэй түсэбтэ даабариһаа дээшээ байна. Эдеэ хоолой зүйлнүүдтэ хабаагүй эд бараа үйлэдбэрилгэ — 8 процентээр, харин хоёр жэл соо 18,3 процентээр, тэрэ тоодо соёлой-ажаһуудалай ба ажахын эд бараа үйлэдбэрилгэ 9,6 процентээр ургаха, хоёр жэлэй туршада 23,2 процентдэ хүрэхэ юм.

Республикын Министрнүүдэй Соведэй мэдэлэй промышленностьда үйлэдбэрилгын хэмжээ 103 миллион түхэриг хүргэхөөр хараалагдана. Энэнь 1986 оной түсэбэй ургалтаһаа 3,8 процентээр дээшээ байна.

Буряадай АССР-эй Нютагай промышленностиин министерствэдэ промышленна продукци үйлэдбэрилгын эгээл ехэ ургалта түйлагдажа, 104,4 процентдэ хүрэхэ.

(Эхин. Түгэсхэлынь 2-дохи нюурта).

ТАСС ШЭНЭ ҺОНИН

ХАНИ ХАРИЛСААНАЙ АША ТУҺАДА

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь М. С. Горбачев хани ёһоной албанай хэрэгээр СССР-тэ ерээд байһан НДПА-гай ЦК-гай Генеральна секретарь Наджибтай декабриин 12-то Кремль соо уулзаба.

Хүршэ хоёр гүрэнэй удаан болзорой аша туһада үндэһэлдэг, саашанхи али бүхы хүгжэлтын аша туһада һайн хараа зорилгонуудтай байһан СССР-эй ба ДРА-гай хоорондохи хани барисаанай амжалтатай һайнаар хүгжөөгдэжэ байһые М. С. Горбачев болон Наджиб үндэрөөр сэгнээ.

ДРА-гай хэрэгүүдтэ гадаадаһаа зэбсэгтэ хамааралсалгаяа бүрин хүсэдөөр болюулһанай үндэһөөр лэ Афганистандахи байдалые политическэ аргаар гуримшуулан шиидхэхээр Советскэ Союзай болон ДРА-гай бэлэн байһаниинь тэмдэглэгдэбэ.

Афганистанай хүтэлбэрилэгшэдэй бэелүүлдэг национальна эблэрэлгын политикые бүримүһэн дэмжэжэ байһанаа совет тала мэдүүлээ.

* * *

Энэ үдэр М. С. Горбачев Наджибтай хөөрэлдэбэ. Халуун дулаан, үнэн зүрхэнэй оршон байдалда үнгэрһэн хөөрэлдөөнүүд зүбшэн хэлсэгдэһэн бүхы асуудалнуудаар хоёр талын хараа бодолой гүйсэд тудалдажа байһые элирхэйлэн гэршэлээ.

Совет талаһаа — нүхэд Н. И. Рыжков, Э. А. Шеварднадзе, В. М. Чебриков, С. Л. Соколов, Н. В. Талызин, А. Ф. Добрынин болон бусад тусхай тушаалтад; Афганистанай талаһаа — НДПА-гай ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ДРА-гай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ С. А. Кештманд, Афганистанай партийна ба гүрэнэй бусад ажал ябуулагшад хөөрэлдөөнүүдтэ хабаадаһан байна.

* * *

Наджибай хүндэлэлдэ КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Верховно Соведэй Президиум Кремль соо сайлалга хэбэ.

Совет талаһаа — нүхэд М. С. Горбачев, Г. А. Алиев, В. И. Воротников, А. А. Громыко, Л. Н. Зайков, Н. И. Рыжков, В. М. Чебриков, Э. А. Шеварднадзе, П. Н. Демичев, В. И. Долгих, Б. Н. Ельцин, С. Л. Соколов, Н. В. Талызин, А. П. Бирюкова, А. Ф. Добрынин, М. В. Зимянин, В. П. Никонов, И. В. Капитонов болон бусад тусхай тушаалтад байлсаа.

Халуун дулаан, хани барисаанай оршон байдалда үнгэрһэн сайлалга дээрэ нүхэд М. С. Горбачев болон Наджиб үгэ хэлэбэ. Тэдэнэй хэлэһэн үгэнүүд ехэ анхаралтайгаар шагнагдажа, нэгэнтэ бэшэ альга ташалгаар угтагдаба.

* * *

Наджиб В. И. Ленинэй Мавзолейдэ венок табиба. Советскэ Союзай Коммунис партиин үндэһэ һуури табигшын, дэлхэй дээрэхи түрүүшын социалис гүрэниие байгуулагшын дурасхаалые тэрэ ёһолһон байгаа.

Хүн түрэлтэнэй ерээдүйн түлөө фашизмтай тэмсэлдэ Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда баатарай үхэлөөр унаһан совет сэрэгшэдэй гэрэлтэ һайхан дурасхаалые ёһолон хүндэлжэ, айлшамнай Кремлиин ханын дэргэдэхи Танигдаагүй солдадай хүүр дээрэ венок табиба.

А. Ф. Добрынин болон бусад тусхай тушаалтад айлшанаа үдэшэжэ ябаа.

(ТАСС).

Энэдхэг эрхэтэдэй бэшэгүүдтэ ба амаршалгануудта М. С. Горбачевой үгэһэн харюу

М. С. Горбачевой хани ёһоной албанай хэрэгээр һаяхан Инди ошожо ерэһэнтэй дашарамдуулан, Индиин элдэб эмхинүүдэй болон эрхэтэдэй зүгһөө олон тоото бэшэгүүд, открытканууд, телеграмманууд тэрээндэ эльгээгдэһэн байна. Эдэнэй тоо 20 мянганһаа дээшэ гараа.

Эб найрамдалай, индиин-совет хани барисаае бэхижүүлгын хэрэгтэ тэрэнэй хубитаяа оруулһанайнь түлөө М. С. Горбачев шангуудаар шагнагдана, тэрээндэ хүндэтэ нэрэ зэргэнүүд олгогдоно гэжэ эдэнэй олонхид соо мэдээсэгдэнэ. Индиин энэ тэрэ нютагуудаар аяншалхыень, энэдхэг бүлэнүүдтэ айлшалхыень уриһан уряалнууд зарим бэшэгүүд соонь бии.

Эдэ хани халуун амаршалгануудтань, һайн һайхан хүсэлэнгүүдтэнь, анхарал оролдолгонуудтань харюу болгожо, М. С. Горбачев Индиин ПТИ болон ЮНИ гэдэг мэдээсэлэй агентствэнүүдээр дамжуулан, иимэ бэшэг эльгээбэ:

* * *

Хүндэтэ энэдхэг ханинар!

Хани барисаата Индидэ албанай хэрэгээр ошохымни урда тээ, хүндэмүүшэ халуун Индиин газар дээрэ буугаад байха үедэмнай амаршалгануудаа, һайн һайхан хүсэлэнгүүдые намда эльгээһэн Индиин эмхинүүдтэ, эрхэтэдтэ Премьер-Министр Р. Гандитай хамта Делидэ пресс-конференци хэхэ үедөө баяр баясхалан хүргөө һэм.

Мүнөөшье Индиһээ олон тоото телеграмманууд, бэшэгүүд намда орожо үргэлжэлһөөр. Тэдэниие эльгээгшэдэй адресууд үргэн ехэ, элдэб янза байна — эдэмнай Индиин бүхы шахуу штадуудай, союзна газар дайдын хэдэн арбан, зуун хото городууд, һуурин тосхонууд болоно. Элдэб хүнүүд элдэб хэлэн дээрэ бэшэнэ. Гэбэшье тэдэнэй бүхы хандалганууд Советскэ Союзда, совет арадта хани барисаанай мэдэрэлээр нэбтэрэнхэй. Премьер-Министр Раджив Гандитай бидэнэй һаяхан хэһэн хөөрэлдөөнүүдэй дүнгүүдые тэдэнэр бултадаа халуунаар дэмжэнэ, совет-индиин хани барисаанай саашадаа хүгжөөгдэхэ, харилсаа холбооной үрэ ехэтэйгээр бэхижүүлэгдэхэ, хоёр ороной хоорондохи холбоо барисаанай бүхы дэлхэйн аша туһада ехэ удхашанартай байһанда этигэн найдажа байһанаа мэдүүлнэ.

Эдэ бүгэдөөрнь сэдьхэлээ ехээр доһолжо, энэдхэг эрхэтэдтэ, ниитын эмхинүүдтэ Индиин хэблэлдэ үнэн зүрхэнһөө баяр баясхалан хүргэхые хүсэнэб. Тэдэнэй сэгнэлтэнүүдтэ, хүсэлэнгүүдтэ бидэ арад түмэнэй уряагай соностожо байһые мэдэрнэбди. Индиин болон Советскэ Союзай хоорондохи хани барисаанай саашадаа хэлбэришэгүйгөөр хүгжөөгдэхэ байһанда этигэн найдажа байһанаа тэдэнэр бэшэгүүд соогоо мэдүүлнэ. Энэ хани барисаан хадаа үргэн ехэ эб найрамдалай, тогтууритай һайн байдалай эрхэ нүхэсэл болоно гэжэ Премьер-Министр Раджив Гандиин хэлээшые гүйсэд дэмжэнэб.

Индиин агууехэ арадта амгалан тайбан байдал тогтоохыень орёо хүшэр зорилгонуудаа үнэн зүбөөр шиидхэхыень, түрүү үзэлтэй хубилалтануудай түсэбүүдые бэелүүлхыень, Премьер-Министр Раджив Гандиин эршэтэ габшагай хүтэлбэри доро оронойнгоо нэгэдэлые бэхижүүлхыень, бүрин бүтэн байлгаяа хангахыень хүсэнэб.

Таанадта зол жаргал хүсэнэб, һалбаран хүгжэхыетнай үреэнэб!

М. С. ГОРБАЧЕВ.

ХАНИ БАРИСААМНАЙ БЭХИЖЭНЭ

ЛЕНИНГРАД. (ТАСС). СКЮ-гэй ЦК-гай Президиумэй Түрүүлэгшэ М. Реновица түрүүтэй Югославиин Коммунистнуудай Союзай делегаци декабриин 12-то Ленинградтай танилсалгаяа үргэлжэлүүлһэн байгаа.

Айлшаднай «Эршэдхэн хүгжөөлгэ-90» гэһэн выставкэ хаража, эрдэм-техникын дэбжэлтэ хурдадхаһанай үндэһөөр Ленинградай экономико эршэмтэйгээр хүгжөөлгын программа бэелүүлхэ хүдэлмэриин дүй дүршэлтэй танилсаба.

Энэл үдэртөө делегаци «Светлана» нэгэдэлэй ажалшадтай уулзаһан байна. КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, партиин Ленинградска обкомой нэгэдэхи секретарь Ю. Ф. Соловьев, КПСС-эй ЦК-гай секретарь В. А. Медведев энэ уулзалгада хабаадаба.

Уулзалга дээрэ М. Реновица үгэ хэлээ. «Светлана» нэгэдэлдэ мүнөө үеын үйлэдбэриин һайнаар хүгжөөгдэжэ байһые, нэгэдэлэй коллективэй мэргэжэл шадабаритай кадрнуудтай, түрүү технологитой, эрдэм-техникын дэбжэлтын бүхы эрилтэнүүдые тус коллективэй амжалтатайгаар хангажа шадаха байһые делегациин гэшүүд предприятиие, тэрэнэй цехүүд соогуур ябажа хараха үедөө этигэн найдаба гэжэ тэрэ мэдүүлээ.

Делегациин хүндэлэлдэ КПСС-эй Ленинградска обком сайлалга эмхидхэбэ. Тэрээн дээрэ Ю. Ф. Соловьев болон М. Реновица үгэ хэлээ.

Үдэшэлэн делегаци Эхэ орондоо бусахаяа мордобо. КПСС-эй ЦК-гай уряалаар хани ёһоной албанай хэрэгээр тэрэ манай орондо ерээ һэн.

Ю. Ф. Соловьев, В. А. Медведев болон бусад тусхай тушаалтад аэропорт дээрэ айлшадаа үдэшэбэ.

Буряадай АССР-эй арбан нэгэдэхи зарлалай Верховно Соведэй табадахи сесс…

Республикын Экономическэ ба социальна хүгжэлтын 1987 оной Гүрэнэй түсэб тухай, 1986 оной Гүрэнэй түсэбэй дүүргэлтэ тухай

[Түгэсхэл. Эхиинь 1-дэхи нюурта].

Хилээмэ болон хилээмэ-бүтээхын зүйлнүүдые 1,5 мянган тонноор, бэрэанхын зүйлнүүдые — 100 тонноор, сухаари — 250 тонноор, шулуун нүүрhэ малталга — 2 мянган тонноор, барилгын хирпиисэ үйлэдбэрилгэ 2 миллион хэһээр, өөмол зүйлнүүд 1 миллион түхэригөөр дээшэлүүлэгдэхэ байна.

Ажахы эрхилэлгын шэнэ эрэ байдалда гол фондуудай эдэбхитэй хубиие hэлбэлгэдэ, шэнэдхэн хубилгалга ехэ анхарал хандуулагдаха. Мүнөө үедэ нютагай мэдэлэй министерствэнүүд болон управлениинүүдэй үйлэдбэрилгын гол фонднуудай эдэбхитэй хубиин дүрбэнэй нэгэ хүсэн hэн түхеэрэлгэнүүд болоно. Нютагай промышленностиин министерствэдэ энмэ түхеэрэлгэнүүд илангаяа ехэ юм (37 процент).

Арадай хэрэглэмжын эд бараа ехээр үйлэдбэрилхын тула нютагай мэдэлэй предприятинууд машина, түхеэрэлгэнүүдые олон халаанда хүдэлгэжэ шаданагүй. Жэшээнь, Оймородой мебель бүтээлгын фабрикада — 1,5, Тулишын промышленностиин министерствын предприятинуудта түхеэрэлгэ хэрэгсэлнүүд 1,3 халаан соо хүдэлэргэдэнэ.

Нютагай барилгын материалнуудые үйлэдбэрилгые хүгжөөлгэдэ онсо анхарал хандуулагдаха байна. Загарайн хаhан шабарhаа хэрэглэлгын заводой түхэй эд бэлдэлгэ отделениие hэлбэлгэ шэнэдхэхэ хүдэлмэри шэнэ жэлдэ 35 мянган тонно избёосхо үйлэдбэрилгын түсэб дотор хэмжээнүүдые абаха шухала. Тиихэдэ хүн зондо худалдаха тула избёосхо багасан гаргаха хэрэгтэй.

11,3 миллион түхэригэй промышленна үлэгдэлнүүд болон нютагай түүхэй эдүүдhээ продукци үйлэдбэрилхэ түсэб дотор хараалагдана. Тэрэ тоодо Нютагай промышленностиин министерство — 2,4 миллион түхэригэй, «Бурятстройматериалы» нэгэдэл — 8,4 миллион түхэригэй, Тулишын промышленностиин министерство 510 мянган түхэригэй продукци промышленна үлэгдэлнүүдhээ, нютагай түүхэй эдүүдhээ үйлэдбэрилхэ зэргэтэй.

Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлhэнэй ашаар республикын Министрнүүдэй Соведэй мэдэлэй промышленностьдэ продукци үйлэдбэрилгэ ехэдхэгдэхээр хараалагдана.

АГРОПРОМЫШЛЕННА КОМПЛЕКС

Худөө ажахын продукциин үйлэдбэриин хэмжээ республика дотор 619,6 миллион түхэриг хүрэтэр, тэрэ тоодо ниитын секторээр — 471,6 миллион түхэригтэ хүргэхөөр хараалагдана. Продукци үйлэдбэрилгын хэмжээн 1986 оной түсэбтэ орходоо 3 процентээр, тэрэ тоодо ниитын секторээр — 2 процентээр дээшэлхэ.

Газар тарялангай ажалда 530 мянган тонно ороohо, 449,6 мянган тонно хартаабха, 1938 мянган тонно тэжээл (тэжээлэй единицээр) үйлэдбэрилэгдэхэ гэжэ хүлеэгдэнэ.

Мал ажалай продукци үйлэдбэрилгэдэ (бүхы түхэлэй ажахынуудта) адууhа малай тэжээлэй единицээр) үйлэдбэрилгые 102,4 мянган тоннодо, hү — 277,4 мянган тоннодо, үндэгэ — 228,3 миллионодо, ноохо (физическа шэгнүүрээр) 5413 тоннодо хүргэхөөр хараалагдана. 1986 оной түсэбтэ орходоо адууhа малай болон шубуунай мяха — 1, үндэгэ — 7,6, hү — 6,7, ноохо — 2,7 процентээр дээшэлхэ. Үнеэн бүриhөө 1900 килограмм hүн haагдаха, хонин бүриhөө 3,34 килограмм ноохон хайшалагдаха, нэгэ тахяанhаа — 225 үндэгэн абтаха.

Газар тариаланай болон мал ажалай продукци ургалга, гол түлэб, худөө ажахын үргэлжэлүүдэй ургаса ниитын адууhа малай болон шубуунай ашаг шэмэ дээшэлүүлhэнэй ашаар түйлагдаха зэргэтэй.

Саашань элидхэл дотор 1987 ондо бүдүүн ба шэмэтэ тэжээл үйлэдбэрилгын, агропромой промышленностиин продукциин хэмжээнүүд, союзно-республиканска фондодо худөө ажахын продукци тушааха даабаринууд дурадхагдана.

Агропромышленна комплексын хүгжэлтэдэ 167,3 миллион түхэригэй капитальна гаргашанууд (1986 оной түсэбэй 99 процентнь) шэглүүлэгдэнэ. Тэрэ тоодо 162,2 миллион түхэригэй гол фонднууд ашаглагдаха. 15,5 мянган толгой малай байха байранууд ашаглагдаха.

155,3 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай гэр байра ашаглахаар хүлеэгдэнэ. Энэнь 1986 оной түсэбhөө 5 процентээр дээшээ болоно. 1976 hууритай юрэнхы hуралсалай hургуулинууд баригдаха гэхэ гү, али энэнь 1986 оной түсэбhөө 23 процентээр ехэ болоно. 1620 hууритай хүүгэдэй эмхи зургаануудые ашаглаха, али энэнь байгша онойхиhоо 2,4 дахин ехэ болоно.

Агропромышленна комплексые материально-техническэ ноосэнүүдээр хангалга табан жэлэй түсэб соо тодорхойлогдоhон хэмжээнүүдээр баригдахаар ёhотой.

Агропромышленна бүхы комплексын предприяти, организацинуудай экономическа ашаг үрые дээшэлүүлгэ республикын Госагропромой гол анхаралда байха зэргэтэй. Колхозууд, совхозуудта, бусад предприятинуудта хүдэлмэриин шэнэ зэрид hайжаруулха шухала. Ажахы эрхилэлгын шэнэ гурим нэбтэрүүлхэ байдалда үйлэдбэриин ургалтын үндэhэ hуури дээрэ ашаг үрые дээшэлүүлхэ, продукциин шанарые hайжаруулха, продукциин өөрын сэнгые доошолуулха ябадалнууд тон шухала болонхой.

ТРАНСПОРТ БА ХЭЛХЭЭ ХОЛБООН

1987 ондо түмэр замай транспортоор ашаа шэрэлгые 4,3, автомобильна транспортаар — 10,3, агаарай транспортаар — 2,5 процентээр дээшэлүүлхэ гэжэ түсэблэгдэнэ. Хүн зониие транспортоор зөөлгэ эрьесэ 4,6 процентээр, агаарай транспортоор зөөлгэ 60,7 процентээр ургаха. Автомобильна транспортоор ашаа шэрэлгые…

Бүхы түхэлэй транспортда урдаhаа ашаа тонно-километрээр тоологдодог «ашаанай эрьесэ» бэшэ, харин тонноор тоологдодог «ашаа зөөлгын хэмжээн» гол дүнгэлэлгынь гэжэ тогтоогдоо. Түсэблэлгын шэнэ эрхэ байдалда автотранспортна предприятинуудта захил хэлгын түлөө захигшадай харюусалгань шангадаа. Ниитын хэрэглэмжын транспортда орходоо ашаглалгын hураггүй бага коэффициенттэй технологическа болон бусад транспорттай предприяти болон организацинуудай урда автотранспортын хүдэлмэриин ашаг урэ дээшэлүүлхэ горитой зорилго табигданхай. Автотранспортые түбэй мэдэлтэй болгон томодхохо талаар хүдэлмэриие бүри эршэтэйгээр ябуулха хэрэгтэй.

97-километр утатай ниитын хэрэглэмжын автомобилиин харгынуудые бариха хараалагдаа. Харгын хүдэлмэриидэ 40,4 миллион түхэриг ашаглахаар түсэблэгдэнэ. Ивалгын болон Тарбагатайн районуудта городууд хоорондын автоматическа телефонно станцинуудые ашаглаха…

3 мянган номертой 4-дэхи АТС ашаглагдаха, Октябрьска районой 3-дахи АТС hэльбэн шэнэлэгдэжэ, 300 номероор нэмээгдэхэ, Мухар-Шэбэр hуурида 2 мянган номертой АТС ашаглалгада тушаагдаха, 1250 номертой колхоз, совхозууд доторой хэлхээ холбоон хүгжөөгдэхэ.

Хэлхээ холбооной предприятинуудай продукциин хэмжээн 7,2 процентээр нэмэжэ, 37,2 миллион түхэриг болохо. Хэлхээ холбооной аша туhануудые хүн зондо хүргэлгын хэмжээн 11,7 миллион түхэригтэ болохо.

КАПИТАЛЬНА БАРИЛГА

Арадай ажахын hалбаринуудые хүгжөөлгэдэ 829,7 миллион түхэриг капитальна hомололгонууд шэглүүлэгдэнэ. 1986 оной түсэбтэ орходоо энэнь 106,7 миллион түхэригөөр ехэ болоно гэхэ гү, али 14,8 процентээр дээшэлhэн байна. БАМ-ай Буряадай участогта 249,2 миллион түхэриг капитальна гаргашанууд шэглүүлэгдээ. Энэнь 1986 оной түсэбhөө 72,42 миллион түхэригөөр үлүү болоно.

Гусиноозерскын ГРЭС-эй хоёрдохи ээлжэндэ, Улаан-Үдын 2-дохи ТЭЦ-эй, Түгнын шулуун нүүрhэнэй уурхайн, Черемшанска кварцидай уурхайн, барилга, локомотив-вагон засабарилгын, «Теплоприбор», «Бурятфермаш» заводуудай, Винтимскэ леспромхозой, Гусиноозерскын хилээмэнэй заводой hэльбэн шэнэдхэлгэдэ үргэлжэлүүлэгдэхэ.

Хүсэндөө байhан предприятинуудые техническэ талаарнь шэнээр зэбсэгжүүлгэдэ болон hэльбэн шэнэдхэлгэдэ табигдаха капитальна hомололгонуудай 96,1 миллион түхэриг хэрэглэгдэхэ гэхэ гү, али 12 процентээр дээшэлнэ.

Үйлэдбэриин бэшэ hалбаринуудта хэгдэдэг капитальна hомололгонуудые горитойгоор дээшэлүүлхээр түсэблэгдөө. Энээндэ 231,5 миллион түхэриг hомологдохо гэхэ гү, али энэнь 1986 оной түсэбhөө 35 миллион түхэригөөр үлүү болоно. Үйлэдбэриин бэшэ hалбаринуудта хэгдэдэг капитальна hомололгонуудай хубитань ниитэ хэмжээнэй 27,9 процентдэ хүрэхэ гэхэ гү, али энэнь ниитэ союзна хэмжээнhээ 1,7 процентээр дээшээ болоно.

1986 ондо хилээгдэhэн хэмжээндэ орходоо арадай гэгээрэлэй хүгжөөлгэдэ hомологдохо капитальна гаргашанай хэмжээн 50,5, элүүрые хамгаалгада — 40,1, соёлдо — 90,7, коммунальна ажахыда — 64,3 процентээр ургаха.

Гэр байрын барилгада болон социально-соёлой hалбаринуудта 51,5 миллион түхэриг шэглүүлэгдэхэ гэхэ гү, али энэнь нютагай Соведүүдэй капитальна гаргашануудай 94 процентнь болоно. (1986 оной түсэбтэ орходоо 105 процент болоно). Коммунальна ажахын хүгжэлтэдэ шэглүүлэн, Улаан-Үдые уhаар хангалгын түхеэрэлгын, Сэлэнгын шэнэ хүүргын, Улаан-Үдын баруун бэедэ канализациин сэбэрлэлгын түхеэрэлгэнүүдэй, Заречный поселогтохи канализационно коллекторэй, Загарай поселогой котельнын нэмэлтэ байшангай барилгые үргэлжэлүүлхын тула 10,6 миллион түхэриг hомолоо. Улаан-Үдэдэ 5,4 километр утатай трамвайн зам ашаглахаар хараалагдана.

2070 hууритай юрэнхы эрдэмэй hургуулинууд, 600 hууритай хүүгэдэй эмхи зургаанууд ашаглагдаха ёhотой.

Элүүрые хамгаалгын материально-техническэ бааза хүгжөөлгэдэ 5,96 миллион түхэриг шэглүүлэгдээ.

1987 онhоо объектнүүдтэ мүнгэ hомололго болон тэдэниие барилга КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй 1986 оной мартын 13-най тогтоолой ёhоор тон лэ нормативна болзор соо бэелүүлэгдэдэг болохо.

Барилга-хабсаралгын хүдэлмэриин хараалагдаhан хэмжээн, гол түлэб республикын барилгын эмхинүүдэй хүсэ шадалтай болон нютагай барилгын материалнуудтай зохилдуулагдаа. Иимэ байдал усадхахын тула Буряадай АССР-эй Госагропром болон «Бурятстройматериалы» нэгэдэл хирпиисын заводуудай хүсэнүүдые ашаглаха талаар эли болохо хэмжээнүүдые абаха зэргэтэй, харин барилга-хабсаралгын подрядна эмхинүүд индустриальна аргаар бүтээгдэhэн ханын панельнүүдые, эрхим түрүү бусад хэрэгсэлнүүдые барилгада үргэнөөр хэрэглэхэ уялгатай. КПСС-эй ЦК, СССР-эй Министрнүүдэй Совет Сибириин болон Алас-Дурнын районуудай экономическа хүсэ шадал дээшэлүүлгэдэ ехэ анхарал хандуулна.

Министерствэнүүд, албан зургаанууд, предприятинууд болон эмхи зургаанууд ажахын аргаар барилга-хабсаралгын хүдэлмэри эрхилэлгын хэмжээнүүдые дээшэлүүлхэ талаар зохихо хэмжээнүүдые абаха ёhотой.

СОЦИАЛЬНА ХҮГЖЭЛТЭ БА АРАД ЗОНОЙ АЖАБАЙДАЛАЙ ХЭМЖЭЭЕ ДЭЭШЭЛҮҮЛГЭ

Нүхэд депутадууд! Ерэхэ жэлэй түсэб социальна шэглэлтэй гэхэдэ алдуу болохогүй. Арад зоной ажабайдалай хэмжээе дээшэлүүлгэдэ мүнгэн зөөри улам ехээр hомологдохо болоно.

Жэшээлхэдэ, хүдэлмэришэд ба алба хаагшадай hара бүриин салин хүлhэн 4,1 процентээр дээшэлжэ, 229 түхэриг, тиихэдэ колхознигуудай ажалай түлбэри 9 процентээр дээшэлжэ, 181 түхэригтэ хүрэхэ юм.

КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй 1986 оной сентябриин 17-до баталан абаhан тогтоолтой зохилдуулан, ерэхэ жэлhээ ажалай түлбэри дунда зэргээр 20—25 процентээр дээшэлүүлэгдэхэ, тиихэдэ хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд болон алба хаагшадай салин хүлhэн дунда зэргээр 30—35 процентээр дээшэлүүлэгдэхэ байна. Гэхэтэй хамта ажалдаа эрхим дүнгүүдые түйлаhанай, онсо шухала даабари дүүргэhэнэй, эрхим шанартай продукци үйлэдбэрилhэнэй түлөө нэмэлтэ түлбэри үгтэхэ юм. Тодорхойлбол, хүүгэдэй саадуудай, hургуулиин лаборантнуудай, училищинуудай багшанарай, хирургическа отделенинүүд болон нарайлалгын байшангуудай медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй, инвалидууд болон үндэр наhатанай байшангуудай хүдэлмэрилэгшэдэй салин хүлhэн дээшэлүүлэгдэхээр хараалагдана. 1987 оной январиин нэгэнhээ удаан саг соо хүдэлhэнэй түлөө 10 процентын нэмэлтэ түлэгдэхэ байна.

Улаан-Үдын авиационно заводто, «Бурятфермаш» нэгэдэлдэ, «Электромашина» заводто, нарин сэмбын комбинатда болон бусад предприятинуудта арадай үргэн хэрэглэмжын эд бараан улам ехээр үйлэдбэрилэгдэдэг болохо.

Хүнгэн промышленностьда түсэблэлгын хүдэлмэри шэнэдхэн хубилгалга эхилээ. Улаан-Үдын гадар-трикотаж хубсаhанай фабрикада, нарин сэмбын комбинатда худалдаа наймаанай захяагаар элдэб ассортиментын ба hайн шанартай продукци үйлэдбэрилэн гаргагдаха юм.

Тиихэдэ шэнэ моодын эрхим шанарай эд бараа үйлэдбэрилгэдэ 1987 оной түсэб дотор ехэ анхарал хандуулагдана. Үхибүүдэй үмдэхэ гадар трикотаж хубсаhа үйлэдбэрилгэ 4,7 процентээр дээшэлхэ. Шэнэ моделиин трикотажна бүд үйлэдбэрилгэ 30 процентээр дээшэлхээр хараалагдана.

Соёлой ба ажаhуудалай хэрэглэмжын, ажахын хэрэгсэлэй эд бараа үйлэдбэрилгэ 1985 онтой сасуулбал, 23,2 процентээр дээшэлхэ байна.

Республикын Госагропром, «Забайкаллес» нэгэдэл, «Электромашина» завод, «Бурятфермаш» нэгэдэл болон бусад предприятинууд шэнэ продукци үйлэдбэрилхэ хүдэлмэриеэ мүнөө дээрээ хангалтагүйгөөр ябуулна гэжэ зааха хэрэгтэй.

Хүн зоной ажаhуудалай хэрэглэмжэ ерэхэ жэлдэ 33,6 миллион түхэригтэ хүрэжэ, байгша онтой сасуулбал, 13,5 процентээр дээшэлүүлхэ юм.

Ажаhуудалай хэрэглэмжын бүхы хангалгын 80 процентые хүн зоной ажаhуудалай хэрэглэмжэ хангалгын министерство даажа абадаг юм. Ушар тиимэhээ хүн зондо шэнэ зүйлэй туhаламжа үзүүлхэ, нөөсэ арга боломжонуудые гүйсэдөөр хэрэглэхэ талаар горитой хүдэлмэри ябуулагдаха ёhотой.

1987 оной түсэбэй онсо шэнжэнь гэхэдэ, байрын, саадуудай гэрнүүдые бариха, олон машинануудай орохо гаражуудые бодхоохо, саад эрхилэгшэдэй бүлгэмэй байдаг газар болбосон түхэлтэй болгохо талаар барилгын эмхинүүдтэ нилээд ехэ даабари үгтэнхэй.

Гэхэтэй хамта предприяти, колхоз болон совхозуудта өөрынгөө коллективэй хүнүүдтэ автотранспортаар туhалха түсэб үгтөө.

Худалдаа наймаанай эрьесын розничнэ хэмжээн 1058 миллион түхэригтэ хүргэгдэжэ, 1986 онтой сасуулбал, 7,4 процентээр ургаха, тэрэ тоодо гүрэнэй худалдаа наймаанай хэмжээн 7,7 процентээр дээшэлхэ юм.

Барилгын материалнуудые, үйлэдбэриhөө гараhан үлэгдэлнүүдые, түмэр-бетон хэрэгсэлнүүд болон бусадшье материалнуудые хүн зондо худалдаха даабари тогтоогдоо.

Эд хэрэглэгшэдэй кооперациин эмхинүүд худөө ажахын продукци худалдалгые 7 процентээр дээшэлүүлхэ даабаритай.

Ерэхэ жэлэй түсэб нилээд орёо, хүшэршье гээшэ. Арадай үргэн хэрэглэмжын, соёлой-ажаhуудалай хэрэглэмжын болон ажахын хэрэгсэлэй эд бараа, нютагай барилгын материалнуудые (хирпиисэ, избёосхо, барилгын материалнуудые) үйлэдбэрилэн гаргахын, тэрэниие хүн зондо худалдахын түлөө нютагай Соведүүдэй харюусалга улам дээшэлнэ.

Худалдаа наймаанай болон ниитын эдеэ хоолой материально-техническэ үндэhэ hуури ерэхэ жэлдэ улам бэхижүүлэгдэхээр хараалагдана. Тодорхойлон хэлэбэл, магазинуудай худалдаа наймаанай талмай 5,6 мянган дүрбэлжэн метрээр, ниитын эдеэ хоолой предприятинууд 2,9 мянган hууряар, складуудай талмай 1,5 мянган дүрбэлжэн метрээр үргэдхэгдэхэ юм.

1987 ондо социальна шэглэлэй барилга үргэдхэгдэхэ байhан тула гэр байрануудые болон социально-соёлой объектнүүдые бодхоолгодо мүнгэн зөөри ехээр гаргашалагдаха болоно. Ерэхэ жэлдэ 470 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай гэр байранууд … лалгада оруулагдаха … али 1986 онойхидо … 11 процентээр үлүү ехэ …

Нютагай Соведүүд … ниие байраар хангаха … шиидхэхэдээ, промышленна предприятинуудай нэгэ… дэй, колхозууд совхо… мүнгэ зөөриие зүбөөр … лэхын түлөө хүүлэр … доhон эрхэ түлөөлэгшэ… сэдээр хэрэглэхэ уялга…

Ерэхэ жэлдэ 4762 h… hургуулинууд, 3970 h… саадууд болон яслинуу… лалгада оруулагдаха… раалагдана. Энэ бари… хы зүйлэй мүнгэ hомо… арга боломжонуудые … хэ хэрэгтэй.

Эмнэлгын эмхи … дай тоо олошоруу… 1987 оной эсэс багаар … зэргээр 10 мянган хүн… орон хүртэхэ хараатай…

1987 ондо Улаан-Үдэ… оротой нарайлалгын га… хой тосхондо 50 орото… ница, авиазаводто хела… шада 150 хүниие үзэх… ноозерскдо-250, Бар… Адагта 150 хүниие үз… гаха хүсэтэй поликлини… ашаглалгада оруулагда…

Элүүрые хамгаалгын … нүүдые барилгада 9,6… түхэриг мүнгэн гаргаш… хаар хараалагдана. Тиих… дэр наhатай ба инвали… интернат-байшангуудай … олошорхо.

Мэргэжэл олгодог … щинуудай материальн… ческэ бааза улам h… Жэшээлхэдэ, Улаан-Үд… дэхи СПТУ үргэдхэгд… тосхондо 37-дохи СПТ… рилга эхилхэ юм.

Байгаали хамгаалха … ябуулгануудта 1987 он… миллион түхэриг мүн… мологдоно гэхэ гү, али … 1986 онойхиhоо 13 пр… ехэ байна.

Манай республика … Забайкальска гүрэнэй … нальна парк байгуулха … тогтоол РСФСР-эй Мини… дэй Совет байгша оно… тябриин 12-то батала… юм. Тиигэжэ Байгал … 246 мянган гектар тал… рэ онсо удха шанарта… гаали хамгаалха компле… болгогдохонь.

Тэрэшэлэн Алас-Дур… гэй экономическа хүр… Буряадай АССР-эй боло… тын областиин үйлэдбэ… хүсэнүүдые 2000 он … комплексноор хүгжөө… болзорой гүрэнэй пр… зохёогдожо дүүргэгд… лоо.

1987 оной Экономическа болон социальна хүгжэлтын түсэб амжалтатайгаар … хын тула ажалша коллективуу… дэй эдэбхи үүсхэл үйлэ… ба хүтэлбэрилгын бүх… нуудта эмхидхэл ехэ… эрилтэ табигдана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Буряадай АССР-эй арбан нэгэдэхи зарлалай Верховно Соведэй табадахи сессиин забhарлалай үедэ Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадууд (зүүн гарhаа) Гусиноозерско ГРЭС-эй оператор Т. И. Раджабалиева, Загарайн бройлерно фабрикын шубуушан М. К. Картунина, Бэшүүрэй районой «Дружба» колхозой hаалишан Е. Н. Ткачева.

Д. АЛТАЕВАЙ фото.

дэй ёhоор эд бараагаар хангаха түсэб каринаар бэелүүлгые түйлахын, хүн зоной хэрэглэдэггүй, муу шанартай эд бараа худалдаа наймаанда гаргуулхагүйн тула Худалдаа наймаанай министерство (нүхэр Скрябиков), Буркоопсоюз (нүхэр Тугутов) болон Ниитын эдеэ хоолой управлени (нүхэр Дамбаин) промышленна предприятинуудта эрилтэеэ шангадхаха зэргэтэй.

Нүхэд депутадууд! Республикын промышленность, барилга, агропромышленна комплекс, социально-соёлой эмхи зургаанудые саашадань хүгжөөхэ, хүн зоной ажабайдалые улам hайжаруулха хэрэгтэ Буряадай АССР-эй Гүрэнэй ажаhуудалай хэрэглэмжэ хангалгые саашадань хүгжөөлгэдэ 3,1 миллион түхэриг hомологдоо.

Байрын гэрнүүдые капитальнаар заhабарилха, hуурин тосхонуудые болбосон түхэлтэй болгохо хэрэгтэ hомологдоhон мүнгэн зөөри Яруунын, Мухар-Шэбэрэй, Түнхэнэй районуудта эзэн бусаар гаргашалагдадаг байгаа гээд тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Байгша оной арбан нэгэ hарын туршада республикын хүн зондо 27,6 миллион түхэригэй туhаламжа үзүүлэгдээ гэхэ гү, али энэнь түсэбhөө 2,2 процентээр ехэ болоно. Зүгөөр энэ хугасаа соо Баргажанай, Захааминай, Хурамхаа-

Республикын колхоз… совхозууд байгша оно… мическа бараг дүнгүү… лаhан байна. Гэхэтэй … ажалай болон газар … гай продукциин өөр… сэн доошолуулха зэр… харал багаар хандуу… Олон ажахынуудта гүр… ридэ хайша хэрэгээр … үрихэ ба үбэршэлхэ … нууд дайралдаhаар.

Капитальна барилга… мүнгэ зөөри hомологд… рилга-хабсаралгын … нууд ажахын тооцоо… жо, эсэсэй дүнгүүдэй … рюусалгань дээшэлбэ… оной юhэн hарын тур… публикын барилгын … цинууд 7,7 миллион … олзо оруулаа. Гэхэтэй … барилгада hомологдоhон … гые ашаг үрэтэйгөөр … гын хойноhоо Стройб… лон Гүрэнэй банк шэн…

БУРЯАДАЙ АССР-эй 1987 ОНОЙ ГҮРЭНЭЙ БЮДЖЕТ БА 1985 ОНОЙ ГҮРЭНЭЙ БЮДЖЕДЭЙ ГҮЙСЭДХЭЛ ТУХАЙ

Республикын финансын министр депутат Ч. В. ЕНДОНОВОЙ элидхэлhээ

Нүхэд депутадууд! Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совет Буряадай АССР-эй 1987 оной Гүрэнэй бюджедые таанадай хэмжэдэ табина. КПСС-эй обкомой бюро тэрэниие гол түсэб hайшааhан байна. Арбан хоёрдохи түсэбтэ табан жэлэй түрүүшын жэлэй түгэсхэхэеэ байхада энэ сессимнай үнгэржэ байна. КПСС-эй ЦК-гай апрелиин (1985 он) Пленумэй найруулhан, партиин XXVII съездын дэмжэhэн социально-экономическа хүгжэлтые хурдадхаха хараа шугам үйлэдбэриин коллективүүдтэ бэелүүлэгдэнэ.

Экономическа олонхи тоо, баримтануудаар даабаринууд дүүргэгдээ. Бүхы янзын нөөсэнүүд ашаг үрэтэйгөөр хэрэглэгдэдэг болоо, продукциин өөрынь үнэ сэн доошолоо. Союзна, республиканска болон нютагай бюджедүүдтэ ашаг олзоhоо 17 миллион түхэриг түсэбhөө гадуур орохо байна. Республикын энэ жэлэй бюджет хүшэр хүндөөр дүүргэгдэнэ. Республиканска болон олохон районуудай нютагай бюджедүүдые дүүргэлгын хэмжээн түсэбhөө hураггүй доогуур. Сэлэнгын, Зэдын, Хэжэнгын, Захааминай районуудта эгээл ехэ гээгдэл хэгдээ.

РСФСР-эй Гүрэнэй бюджедтэй, республикын экономическа ба социальна хүгжэлтын түсэбэй дүнгүүдтэй тааруулгаар Буряадай АССР-эй 1987 оной Гүрэнэй бюджет хараалагдаа юм.

283569 мянган түхэриг хэмжээтэйгээр, республикын Верховно Соведэй баталhан 1986 оной бюджедэй хэмжээнтэй сасуулхада, 5,4 процент ургалтатайгаар олзо оршын, гаргашын талаар бюджет Верховно Соведэй баталамжада дурадхагдана. Бюджедэй бүхы нөөсэнүүдэй 48,8 процентнь социалис предприятинууд болон эмхи зургаануудhаа орохо.

Гүрэнэй предприятинууд болон нютагай мэдэлэй ажахын эмхи зургаануудhаа 30,9 миллион түхэриг бюджедтэ оруулагдаха, мүнөө жэлэйхитэй сасуулхада, 11 процентээр дээшэлхэ. Гэр байрын-коммунальна ажахын, худалдаа наймаанай болон түлишын промышленностиин предприятинуудhаа горитой хэмжээнэй түлбэри бюджедтэ орохо.

Материальна үйлэдбэри үргэдхэжэ, продукциин шанар hайжаруулха, тэрэнэй үнэ сэнгые доошолуулха, ашаг олзо абаха талаар даабаринуудта үндэhэлэн, гүрэнэй предприятинууд болон нютагай мэдэлэй эмхи зургаануудай ашаг олзо 30,3 миллион түхэриг хэмжээтэйгээр хараалагдана.

Бүхы янзын материалнуудые, түлишын-элшэ хүсэнэй нөөсэнүүдые алмаха талаар шанга даабаринууд тогтоогдоно. Промышленностиин продукциин өөрынь үнэ сэн 0,8 процентээр хороогдохоор түсэблэгдэнэ. Арбан hара соо республикын промышленность продукциин өөрынь үнэ сэнгые 3442 мянган түхэригөөр хороохон байна. Гэхэтэй хамта олохон нэгэдэлнүүд болон предприятинууд ашаг олзо дээшэлүүлхэ энэ гол эрхэ нүхэсэлдэ анхаралаа хангалтагүйгөөр хандуулдаг. Зарим нэгэдэлнүүд болон предприятинуудай үнэ сэнгэй түсэбые дүүргээгүй дээрэhээнь промышленность юhэн hарын туршада 1367 мянган түхэриг дутуу абаhан байна.

Нормоhоо гадуур байлгагдадаг материальна нөөсэнүүдые ажахын эрьесэдэ оруулалгада түсэб болон бюджет соо горитой hуури олгогдоо. Байгша оной октябриин нэгэнэй байдалаар союзна мэдэлэй предприятинуудта 29,1 миллион түхэригэй, харин нютагай мэдэлэй предприятинуудта 10,6 миллион түхэригэй эд бараанай-материальна баялигууд нормоhоо гадуур элирүүлэгдэhэн байгаа.

Эрьесэhээ ороодог налог бюджедтэ оруулагдадаг олзо оршын шухала хубинь болоно. 1987 ондо Буряадай газар дайда дээрэ 251,5 миллион түхэриг эрьесын налогhоо орохоор түсэблэгдэнэ. Республикын гүрэнэй бюджедтэ тэрэнэй 85,8 миллион түхэригынь гэхэ гү, али 34 процентнь дамжуулагдаха. Бүд нэхэлгын, трикотажна, гуталай, элшэ хүсэнэй, архиин болон промышленностиин бусад hалбаринуудай эрьесэhээ налогой горитой хубинь орохоор түсэблэгдэнэ.

Мүнгэнэй эрьесын талаар гүрэнэй бюджедэй хүшэр хүндөөр бэелүүлэгдэдэг байhаниинь социально-экономическа зорилгонуудые дүүргэлгэдэ муу нүлөө үзүүлнэ.

Арадай хэрэглэмжын, соёлой-ажаhуудалай болон ажахын хэрэглэмжын эд бараа үйлэдбэрилхэ түсэб олохон районууд дүүргээгүй. Байгша оной арбан hара соо арадай хэрэглэмжын эд бараа үйлэдбэрилхэ түсэбые Железнодорожно район 97 процент, Загарайн — 87,9 процент, Ивалгын — 93,3 процент, Хойто-Байгалай — 93,6 процент болон Кабанскын — 97,2 процент дүүргэhэн байна.

«Бурятстройматериалы», «Бурятфермаш» нэгэдэлнүүд, «Бурятагропромстрой» трест, «Электромашина», шэлэй, авиационно заводууд болон республикын Ой модоной ажахын министерство арадай хэрэглэмжын эд бараагаар хангаха түсэб дүүргээгүй.

Эрхим шанартай ба хүн зондо хэрэгтэй эд бараа ехээр бүтээхэ талаар хүдэлмэреэ республикын министерствэнүүд болон албан зургаанууд, арадай депутадуудай Соведүүдэй гүйсэдкомууд эдэбхижүүлхэ зэргэтэй.

Промышленна министерствэнүүдэй предприятинуудта гүрэнэй продукци тушаан абалгын албанай нэбтэрүүлэгдэхэдэ, эд бараанай шанар дээшэлүүлгэдэ туhа нэмэри болохо байна. Хяагтын хилээмэнэй завод шэниисын хилээмэ барихадаа, технологи ходо хазагайруулдаг. Тиигэжэ муу шанартай продукци тушааhанай түлөө 33,8 мянган түхэригэй яла түлэhэн байна. ГОСТ-ын эрилтэнүүдтэ харюусадаггүй трикотажна зүйлнүүдые гаргаhанай түлөө Хяагтын ээрэлгэ-нэхэлгын фабрика 25 мянган түхэригэй яла түлөө. 1987 оной июниин 1-hээ ажахы эрхилэлгын шэнэ гуримаар хүдэлжэ эхилхэ худалдаа наймаан эд бараагаар хүн зоной эрилтэ хэрэглэмжэнүүдые хангалгада, Госбанкын кассова түсэб бэелүүлгэдэ, бюджедэй олзо оршо ехэ болголгодо шухала үүргэ дүүргэдэг. Баталагдаhан хэлсээнүүдэй бюджедhээ нилээд ехэ мүнгэн hомологдохо байна.

Буряадай АССР-эй 1987 оной Гүрэнэй бюджедэй бүхы гаргашань 283569 мянган түхэриг байхаар хараалагдана. Түс мүнгэнэй ехэнхи хубинь — 266465 мянган түхэриг арадай ажахые, социально-соёлой эмхи зургаануудые хүгжөөлгэдэ hомологдохо зэргэтэй.

Республикын бюджедhээ арадай ажахые хүгжөөлгэдэ хамта дээрээ 130,7 миллион түхэриг hомологдобо. Ниитын үйлэдбэриие хүгжөөхэ, мүн тэрэнэй ашаг үрые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ урмашуулга ехэ удха шанартай. Экономическа урмашуулгада 11,4 миллион түхэриг hомологдохо.

Гэр байрын-коммунальна ажахые, хүн зоной ажаhуудалай хэрэглэмжэ хангалгые хүгжөөхэ хэрэгтэ манай парти ехэ анхарал хандуулдаг. Энээниие хараада абан, гэр байрын-коммунальна ажахые хүгжөөлгэдэ бюджедhээ 31,1 миллион түхэриг hомологдобо. Тэрэ тоодо хото городууд, худөөгэй районуудай түбүүд болон hуурин тосхонуудые болбосон түхэлтэй болгохо хүдэлмэридэ 5,1 миллион түхэриг, байрын гэрнүүдые капитальнаар заhабарилха хэрэгтэ 3,9 миллион түхэриг гаргашалагдахаар хараалагдаба. Хүн зоной ажаhуудалай… Селенгинскэ, Яруунын, Ахын районуудай болон Гусиноозерск хотын предприятинууд хамта дээрээ 93,7 мянган түхэригэй хангалга хэжэ шадаагүй. Хүн зоной ажаhуудалай хэрэглэмжэ хангалгын министерство байгша оной юhэн hарын туршада 137 мянган түхэригэй гарзада оронхой байна.

Байгша оной арбан hарын туршада түмэр харгын транспорт вагонуудые ашаха түсэбөө 100,7 процентдэ хүргэжэ, «Бурятавтотранс» нэгэдэл автомашина ашаглаха түсэбүүдээ сүм дүүргэhэн байна. Автомобилиин харгынуудые бариха, тэдэниие ашаглаха хэрэгтэ аяар 14,5 миллион түхэриг hомологдобо. Ерэхэ жэлдэ 97 километр ута шэнэ харгы ашаглалгада оруулха, 1115 километр харгы заhабарилха аргатай болохо байнабди.

Худөө ажахын үйлэдбэриие хүгжөөхэ хэрэгтэ 1987 ондо бүхыдөө 192,8 миллион түхэриг, тэрэ тоодо Буряадай АССР-эй бюджедhээ 25,5 миллион түхэриг мүнгэн hомологдобо. Тэрээнhээ гадуур худөө ажахын үйлэдбэри хүгжөөхын тула колхозууд болон ажахынууд хоорондын предприятинуудта Гүрэнэй банкhаа 22 миллион түхэриг урьhаламжаар үгтэхэ юм.

… хэмжээ ябуулгануудта … 196,4 миллион түхэриг … али энэ жэлэйхиhээ 7,… центээр ехэ мүнгэ зөөри … шалагдахаар хараалагд… публикын арадай гэ… эмхи зургаануудта, ни… дэмэй hургуулинууда… шадые түлөөhэгүй ном… хангаха, hургуулинуу… байрануудые заhабари… хала түхеэрэлгэ, хэрэг… дые худалдан абаха, … худөөгэй соёл гэгээрэлэ… хи зургаануудай хүдэлм… hайжаруулха хэрэгтэ … гэнэй ехэнхи хубинь зор… даха байна.

Соёл-гэгээрэлэй хүд… саашадаа hайжаруулха … Соёлой байшангууд, к… театрнууд, арадай үр… ханай коллективууд … лион түхэриг гаргаш… байна. Энэнь байгша … hоо 8,2 процентээр ех… но.

Элүүрые хамгаалгы… цинскэ хангалгын хэрэ… жедhээ 63 миллион … hомологдобо гээшэ. …

Республикын 1985 он… рэнэй бюджедэй дүүр… тоосоон оршынгоо … 102,2 процент, гаргашы… лаар 97,7 процент дүүр… гэжэ мэдээсээд, Бур… АССР-эй Верховно Сов… талалгада табиба.

...ряадай АССР-эй арбан нэгэдэхи зарлалай Верховно Соведэй табадахи сесси

...ай АССР-эй Верховно Соведэй Түсэблэлгын-бюджетнэ комиссиин түрүүлэгшэ депутат Л. В. ПОТАПОВАЙ хэhэн элидхэлhээ

...дууд! Ороhой ...номическа хүг... жэлдэхэ талаар ... съездын, пар... пленумэй (1985 он) ...шиидхэбэринүүдые ...бэелүүлэн, хү... зарим дүнгүү... айха үедэ рес... Верховно Сове... эржэ байна.

...ховно Соведэй ...СФСР-эй Верхов... рбэдэхи сесси... ан хоёрдохи та... ын жэлэй эко... элтын дүнгүүд ...н жэлэй хоёр... сэбүүд тодор... айна. Экономи... түргэнөөр хүг... ти болон пра... раалhан асари ...бухы совет ара... айшаагдан дэм... үүшын дүнгүүд

...публикын ажал... артаабха, овощ, ...он мал ажалай ...гүрэндэ худал... үүргэ. Тиихэдэ ...амма удаа дараалан, урагшатайгаар шиидхэгдэжэ, байрын гэрнүүдэй ба социально-соёлой объектнүүдэй барилгын хэмжээн дээшэлээ.

Республикын промышленна үйлэдбэриин хэмжээн байгша оной 11 hарын туршада, үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхитэй сасуулбал, 6,2 процентээр, ажалай бүтээсэ 5,1 процентээр дээшэлээ. Барилгашаднай үнгэрэгшэ жэлэй 11 hарын туршада хэгдэhэн барилгаhаа ехэ барилга мүнөө хээ.

Эдэ бүхы зарим hайшаалтай дүнгүүдтэй хамта горитой дутагдалнууд дайралдажа, арадай ажахын зарим hалбаринуудай эршэ ехэтэйгээр хүгжэхэ хэрэгтэ hаад ушаруулаа. Жэшээлхэдэ, хараалагдаhан түсэбүүдээ дүүргэдэггүй коллективүүд республикын промышленностьда үшөөл олон байhаар. Продукци худалдаха ба хэлсээнэй ёhоор продукци эльгээхэ түсэбөө дүүргэдэггүй предприятинууд илангаяа олон. Байгша оной 11 hарын туршада бүхыдөө 80,3 миллион түхэригэй промышленна продукци дутуу тушаагдаба.

Хүдөө ажахын продукци үйлэдбэрилгын хэмжээн хурдан түргэнөөр ургана гэхын аргагүй. Тиихэдэ арадай ажахын бусад hалбаринуудай предприятинууд болон организацинуудай ажал ябуулгада дутагдалнууд бии.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй сагүргэлжын комиссинууд республикын Экономическа болон социальна хүгжэлтын 1987 оной гүрэнэй түсэбые, мүн байгша оной түсэбтэ даабаринуудай дүүргэлтын ябасые хаража үзэhэн байна. Буряадай АССР-эй Экономическа болон социальна хүгжэлтын 1987 оной түсэб Буряадай АССР-эй 1986—1990 онуудай түсэбэй үндэhөөр зохёогдон табигдаhан байна гээд республикын Верховно Соведэй Түсэблэлгын-бюджетнэ болон сагүргэлжын бусад комиссинууд тоолоно.

Шэнэ жэлэй түсэбэй онсо илгаань юуб гэхэдэ, табан жэлэй түсэбэй үндэhөөр ерэхэ жэлэй түсэб табигдаба. Урдань туйлаhан лэ дүнгүүдэй үндэhөөр удаадахи жэлэй түсэб урдань табигдадаг байгаа ха юм.

Машина бүтээлгын, металл бүйлуулгын, барилгын материалнуудай промышленностиин предприятинуудта үйлэдбэри хурдан түргэнөөр хүгжөөгдэхөөр хараалагдана. Элдэб прибор, хабсаргагдамал түмэр бетон, перлит, сонхын шэл болон бусад зүйлэй продукци энэ жэлэйхиhээ ехээр үйлэдбэрилэгдэхэ байна.

Үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ хэрэгтэ гол анхарал хандуулагдаха. Тиимэhээ промышленна продукциин ургалта ажалай бүтээсэ дээшэлүүлhэнэй ашаар туйлагдаха байна.

Республиканска мэдэлэй зарим предприятинуудта байгша онойхиhоо бага түсэб 1987 ондо үгтөө гэжэ сагүргэлжын комиссинууд тодорхойлбо. Жэшээлхэдэ, Селенгинскын ЦКК-гай 1987 ондо продукци үйлэдбэрилхэ түсэбынь 1986 онойхидо орходоо 8,5 миллион түхэригөөр бага байба. «Электромашина» заводой түсэб 3 миллион түхэригөөр доошолуулагдаа.

1987 оной түсэбэй ёhоор арадай үргэн хэрэглэлэй эд бараа үйлэдбэрилгын хэмжээн ургахаар хараалагдана. Тэрэниие үйлэдбэрилгын хэмжээн 5,4 процентээр, харин хоёр жэлэй туршада 13,7 процентээр дээшэлхэ юм.

Үйлэдбэрилэгдэhэн продукциин шанарта онсо анхарал хандуулха хэрэгтэй.

Республикын Министрнүүдэй Соведэй мэдэлэй промышленна предприятинуудай продукци үйлэдбэрилгын хэмжээнэй ехэ ургалта хараалагдаагүй байгаа гэжэ комисси тэмдэглэнэ. Гансал нютагай промышленностиин үйлэдбэриин хэмжээн дээшэлхэ байна. 1985 ондо нютагай промышленностиин түсэб дээшэлүүлхэ тухай дурадхал комисси оруулhан байгаа. Энэ дурадхалыемнай республикын Госплан хараада абажа, түсэбынь дээшэлүүлэгдэhэн юм.

Ленинградайхидай жэшээгээр нэгэдэлнүүд болон предприятинуудые 2—3 халаанай хүдэлмэриин гуримда оруулха талаар мүртэй юумэн хэгдэнэгүй гэжэ комисси тэмдэглэнэ.

Республикын бүхы промышленность, агропромышленна комплекс, транспорт, хэлхээ холбоон, ажаhуудалай хэрэглэмжэ хангалга — ажахы эрхилэлгын шэнэ эрхэ байдалда хүдэлхэ юм. Барилгада, мүн худалдаа наймаанда ажахы эрхилэлгын онол аргануудые шэнэдхэн хубилгаха талаар хэмжээнүүд абтажа эхилэнхэй.

Шэнэ эрхэ байдалда амжалтатайгаар ажаллахын тула бэлэдхэлэй ехэ хүдэлмэри хэрэгтэй юм. Зүгөөр «Электромашина» завод хоёрдохи жэлээ продукци эльгээхэ түсэбөө дүүргэнэгүй. Гадна «Теплоприбор» завод, нютагай промышленностиин министерствын предприятинуудай хахадынь мүн лэ продукци эльгээхэ түсэбөө дүүргэнэгүй.

Министерствэнүүд болон албан зургаанууд иимэ байдалай ушар шалтагаание элирүүлжэ, экономическа бүхы хүдэлмэриие hайжаруулха уялгатай. Үшөө олон предприятинууд түүхэй эд, материал, түлишэ болон электрын элшэ хүсэ алмаха талаар хүдэлмэриее hулаар ябуулна.

Арадай ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ шухала үүргэ дүүргэдэг hалбари — капитальна барилга нарижуулан hайжаруулха талаар шанга хэмжээнүүдые абаха хэрэгтэй. Зарим министерствэнүүд, нэгэдэлнүүд, предприятинууд үйлэдбэриеэ техническэ талаарнь зэбсэгжүүлхэ, hэльбэн шэнэлхэ талаар хэмжээнүүдые абанагүй.

Эдеэ хоолой программа бэелүүлхэ асуудалда гүрэнэй түсэб соо ехэ анхарал хандуулагдана. Хүн зониие эдеэ хоолоор хангаха хэрэгтэ нютагай органуудай үүргэ дээшэлхэ ёhотой. Тиихэдэ шанар hайнтай продукци ехээр үйлэдбэрилхэ асуудалда онсо анхарал хандуулагдаха юм.

1987 оной түсэб соо социальна программа бэелүүлхэ хэрэгые хурдадхаха асуудал хурсаар табигдаа гэжэ комиссинууд онсолон тэмдэглэбэ. Байрын гэрнүүдые, социально-соёлой объектнүүдые барилга үргэдэхэ, хүдэлмэришэд, колхознигууд болон алба хаагшадай салин хүлhэн дээшэлхэ байна.

Худалдаа наймаанай, медицинскэ, хүн зоной ажаhуудалай хэрэглэмжэ хангалга улам hайжархаар хараалагдана.

Республикын министерствэнүүд болон албан зургаанууд хүн зоной үндэр бүтээсэтэйгээр ажаллаха эрхэ байдал хангаха хэрэгые үдэр бүриин анхарал доро байлгаха ёhотой.

1987 оной түсэбтэ даабаринууд нилээд ехэ, дүүргэхэнь хүшэр. Эдэ түсэбүүдые амжалтатайгаар дүүргэхын тула нөөсэ арга боломжонуудаа гүйсэдөөр хэрэглэхэ, түсэбүүдэй жэгдэ дүүргэлтые хангаха, ажахы эрхилхэ шэнэ онол аргануудай, арга боломжонуудые hайнаар хэрэглэхэ, хүн зоной эдэбхи үүсхэл бадаргааха талаар ажалша коллективүүдэй оролдолгые элсүүлхэ шухала.

Республикын Верховно Соведэй Түсэблэлгын-бюджетнэ болон сагүргэлжын бусад комиссинууд Буряадай АССР-эй Экономическа болон социальна хүгжэлтын 1987 оной гүрэнэй түсэб ба Гүрэнэй бюджедые манай оруулhан дурадхалнууд ба ажаглалтануудые оруулалгатайгаар баталхые дурадхана.

ЭЛИДХЭЛ ЗҮБШЭН ХЭЛСЭЛГЭ

...КШИНОВА — ...абрьска райкомой ...секретарь:

...охи табан жэл... лшадай хараал... рилгонууд тон ... йоной промыш... ятинуудай кол... бан жэлэй тур... енна продукци ...а жэлэй дун... процентээр дэ... Энэнь үнгэр... рдэхи табан жэ... хоёр дахин ехэ ...э 1990 ондо үй... н продукциин ...иллион түхэригтэ ... Энэ зорилго... ын тула үйлэд... тэй шэнэ тех... арга, шэнэ тү... үргэнөөр нэб... ай бүтээсэ ...хэ эрилтэ та...

...адай хэрэглэм... нүүдые үйлэд... а 47 процентээр ... юм. Тиихэдэ ...алай болон ажа... н эд хэрэгсэл... ехээр гаргаг...

...барилгашад жэл... а-хабсаралгын ...мжээ 9,7 про... юм. Энэ үе ...дүрбэлжэн метр ...ын гэрнүүдые ...уулха байна.

... жэлэй түрүү... онойманай ажал... амжалта туй... усхайлбал, үн... эн hарын тур... гадуур 3 мил... эригэй продук... ихэдэ үйлэдбэ... одукциин хэм... а соо 7,5 про... эн байна. Мүн ... 6,8 процентээр ... щиин өөрын үнэ ... нтээр доошо...

...64 мянган дүр... алмайтай бай... шеглагдаа. Тэ... удалай хэрэг... эдэн томо ба... гаар дүүргэг... эн байна. Улаан... бын комбина... эн үhа сэбэр... гараха гээшэ онсо шухалада тоологдоно. hүүлэй үедэ эдеэ хоолой промышленностиин предприятинууд гээгдэлдэ ороно. Госагропромой мэдэлэй эдэ предприятинууд гээгдэлhээ гарахын тула бүхы ажалаа hайнаар эмхидхэжэ ябуулха болоно. Энээндэнь Госагропром горитойхон туhаламжа үзүүлхэ зэргэтэй. Мяханай комбинадта байгша ондо 2,5 мянган тонно механ дутуу ороо. Энээнhээ уламжалан, продукци үйлэдбэрилэн гаргаха талаар 8 миллион шахуу түхэригэй гээгдэлдэ ороод байна. Тэрэшэлэн кондитерскэ фабрика эд хэрэгсэлээр хүсэд хангагданагүй. Иимэрхүү дутагдал БМДК-да дайралдана. «Забайкаллес» нэгэдэлэй коллектив комбинадай бүтээсые дээшэлүүлхын тула зохихо хэмжээнүүдые абаха болоно.

Ф. Е. ЕФИМОВ — Бэшүүрэй районой агропромышленна нэгэдэлэй соведэй түрүүлэгшэ:

Байгша ондо сагай уларилай хэды таарамжагүй байбашье hаань, манай районой ажалшад ороохо тарянай, тэжээлэй, овощ, хартаабхын тоггууритай баян ургаса ургуулаа. Илангаяа ороохото ургамалнуудые тарихадаа, эршэмтэй технологи үргэнөөр хэрэглэжэ, зональна гурим таарамжатайгаар нэбтэрүүлhэндээ баян ургаса абаба гээшэ. Жэшээлбэл, районой ажахынууд бүхыдөө 14 мянган тонно таряа суглуулжа амбаарлаа. Тэрэшэлэн хартаабха, овощ болон ногооной витаминтай гурил бэлэдхэхэ жэлэй түсэб сүм бэелүүлэгдээ. Мүнөө үедэ ороохо тарянай болон хартаабхын үрэhэ хүрэнгэ хүсэд хүрэхөөр, hайн шанартайгаар хадагалагданхай. Шэнэ арга, түрүү технологи нэбтэрүүлэгшэд хэзээдэшье эрхим амжалта туйлана. Жэшээлбэл, «бурятская-94», «сэлэнгэ» сортын шэниисэ эршэмтэй технологёор тариhан Бэшүүрэй совхозой механизаторнууд 342 гектарhаа гектарай 30 центнер таряа суглуулаа. Хүршэ «Рассвет» колхозой таряашад 150 гектарай полиhоо гектар бүриин 31 центнер ороохо хураажа абаа. Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхозой хартаабхашан А. П. Паньков 125 гектарай плантациhаа гектар бүриин 161 центнер хартаабха малтаа. «Победа» колхозой кукурузашан Н. Г. Смолин 200 гектар тарилгаhаа гектарай 220 центнер ногоон эшэ набша хураагаа. «Новосретенский» совхозой луговод И. К. Слепнев 86 гектар сабшаланhаа гектарай 62 центнер үбhэ бэлэдхэжэ абаа.

Манай район байгша ондо гүрэндэ мяха тушааха түсэбөө амжалтатайгаар бэелүүлхэнь. Колхоз, совхозуудаймнай hаалишад энэ жэлдэ үнеэн бүриhөө дунда зэргээр 2000 килограмм hү hаажа, урдынгаа амжалта улам батадхаха аргатай байhанаа мэдүүлнэ. Тусхайлбал, байгша оной түсэбhөө гадуур 14790 центнер hүн үйлэдбэрилэгдэжэ тушаагдахань.

hайн шанартай продукци ехээр үйлэдбэрилжэ бэлэдхэхын тула гансашье малай үүлтэр hайжаруулжа, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ бэшэ, мүн байрануудыень hэльбэн шэнэлжэ, оньhон түхеэрэлгэнүүдые үргэнөөр тодхохо зэргэтэйбди. Энэ талаар усадхагдамаар дутагдал бии. Жэшээлбэл, «Сибирь», Хэлгын, «Новосретенский», Охин-Булагай, Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхозуудта hаалиин фермэнүүдэй байранууд хуушаржа муудашанхай байхаhаа гадна досоохи ажалынь оньhожоруулагдаагүй юм. Эндэ шэнэ байрануудые бариха гээшэ хойшолуулашагүй хэрэг болонхой. hаалишадай бар хүсөөр хэдэг хүшэр хүндэ ажал оньhожоруулха гээшэ мүнөөдэрэй эрилтэ мүн. Зүгөөр hүүлэй үедэ хүдөөгэй барилгада мүнгэн зөөри багаар hомологдожо, онсо анхарал хандуулагданагүй. Ажахынуудай өөhэдынгөө хүсөөр барилга хэхэдэнь, барилгын материалнууд дуталдажа, горитойхон бэрхэшээл ушаруулна. Саашадаа хүдөөгэй барилгада анхарал хандуулжа, шанга хиналтада абтаха ёhотой.

Г. Г. БАЗАРОВА — Ахын районой «Коммунизм» колхозой ухэршэн:

hүүлэй үедэ республикымнай хүтэлбэрилэгшэд манай районой ажалшадай эрилтэ хэрэглэмжэдэ анхаралаа ехээр хандуулдаг болоо. Ахын районой экономическа ба социальна хүгжэлтын түсэб тухай тогтоол Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совет баталан абаhан байха юм. Партиин обкомой, республикын Министрнүүдэй Соведэй харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд манай районоор ябажа, хүдөөгэй ажалшадай ажал хэрэгүүдээр hонирхоhон, тодорхой туналамжа үзүүлhэн байна.

Районой ажалшадай хүдөө ажахын продукци үйлэдбэрилхэ, худалдаха түсэбтэ даабаринуудые дүүргэхэ хэрэгтэ манай «Коммунизм» колхозой малшад горитой хубитаяа оруулна. Хүдөө ажахын продукци үйлэдбэрилхэ түсэб сүм бэелүүлэгдээ. Малай гарзалха ушарнууд бага болоо. Би нүхэртээ суг хайнагуудые харууhалдагбди. Абаhан социалис уялгануудаа дүүргээбди. Саашадаа бүри үндэр дүнгүүдые туйлаха зорилготой ажалланабди.

Районой харгынууд ехэ муу байдалтай. Нэгэ hууриhаа нүгөөдэ hуурин хүрэтэр эдэ харгыгаар ошохонь бэрхэтэй. Ушар тиимэhээ колхозоймнай механизаторнууд Мэндоhоо Сорог хүрэтэрхи харгые хайр шоройгоор хушажа заhабарилна. Мүн бусад ажахынуудай механизаторнууд харгы заhабарилгада хабаадуулагдана.

Райондомнай хоёр аэропорт бии. Теэд hүүлэй жэлнүүдтэ хүн зониие зөөлгэ hайжараа гэхын аргагүй. ИЛ-14 түхэлэй самолет ниидэхэ ёhотой аад, гол түлэб АН-2 түхэлэй багахан самолет ниидэнэ бшуу. Л-410, ИЛ-14 түхэлэй самолетуудые ниидхүүлхыень Улаан-Үдын авиапредприятиин хүтэлбэрилэгшэдые гуйнабди.

Мүнөө райондомнай оройдоол хоёр врач хүдэлнэ. Мүн больница, поликлиникэдэ дунда шатын медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд дуталдана. Врачнуудые болон дунда шатын медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдые эльгээхыень гуйнабди.

Д. Т. ЦЫРЕМПИЛОВ — Буряадай АССР-эй соёлой министр:

— Буряадай АССР-эй соёлой хүдэлмэрилэгшэдэй V съезд дээрэ соёлой-спортивна түхеэрэлгэнүүд муугаар хэрэглэгдэнэ гэжэ шүүмжэлэл хэгдээ hэн. Партиин XXVII съездын эрилтэнүүдэй ёhоор, тэдэнэрэй хүдэлмэриие шэнэдхэн хубилгаха хэрэгтэ районуудай хүтэлбэрилэгшэд шиидхэхы үүргэ дүүргэхэ байна. Республикын 20 райондо 157 клуб тоологдоно. Мүнөө үедэ табадахи клуб бүхэн заhабарилагдахаар болонхой. Олонхи библиотекэнүүд өөhэдын уншалгын залгүй.

Арадай депутадуудай районно, сельскэ Соведэй гүйсэдкомуud мүнөөдэрэй эрилтын ёhоор клуб, библиотекэнүүдэй хүдэлмэридэ онсо анхарал хандуулха ёhотой болоно. Юуб гэхэдэ, зарим ушарта сельскэ Соведүүдэй түрүүлэгшэнэр соёлшодой хэрэглэмжэдэ тон муугаар хандана. Жэшээлхэдэ, Ивалгын районой Гүрэльбын сельскэ Соведэй түрүүлэгшын шиидхэбэреэр нютагай библиотекэ таhалгатай гэрhээ гаргагдажа, медпунктын багахан таhалга соо оруулагдаа hэн. Байгша ондо эмшэлгын пункт үргэдхэгдэжэ, библиотекын уншалгын зал соо шүдэ эмнэдэг кабинет бии болгогдоо юм.

Мүнөө республикын соёлой 1,5 мянган эмхи зургаан түлишэ болон барилгын материалнуудаар мууса хангагдана. Оройдоол 400 килограмм сагаан шэрэ, 800 хэhэг шифер абанабди. Нэгэ автомашинада жэлдээ 800 килограмм бензин хүртэнэ.

Соёлой болон түүхын хүшөөнүүдые хамгаалха, хэрэглэхэ талаар республика тэгшэ бэшэ байдалтай. Зарим газарта соёлой, түүхын хүшөөнүүдтэ эзэн ёhоор ханданагүй. Баргажанай, Хяагтын райондо оршодог түүхын олон хүшөөнүүд бодотоор харууhанда абтаагүй дээрэhээ hалаа, эмдэрээ. Бэшүүрэй районой харгы заhабарилга-барилгын участогай начальник Кауровай захиралтаар эртэ урда сагай археологиин хүшөө бульдозероор hалгааhан байха юм.

Агуу Октябриин социалис революциин 70 жэлэй алдарта ойдо hуурин, тосхон бүхэндэ соёлой жэшээтэ эмхи зургаан бии болгохо үүсхэл Загарайн районойхид гаргаhан юм. КПСС-эй обкомой бюро hайн hайхан энэ үүсхэлые хаража үзөөд, бусад районуудта дэмжэхыень дурадхаhан байна.

Республикын соёлой министерство ерэхэ жэлдэ 3 миллион 20 мянган түхэригэй хэмжээнэй түлбэритэй туhаламжа хүн зондо үзүүлхээр түсэблэнэ. Энэнь байгша онойхидо орходоо 655 мянган түхэригөөр ехэ болоно. Иимэ ехэ хэмжээнэй түлбэритэй туhаламжа хүн зондо үзүүлжэ шадахагүйбди. Тиимэhээ ерэхэ жэлэй түсэб соо 2 миллион 459 түхэригэй түлбэритэй туhаламжа хүн зондо үзүүлхэ гэжэ оруулхыень гуйха байнабди.

В. М. КУШНАРЕВ — Улаан-Үдын судна бүтээлгын заводой электро-гагнууршан:

Жэлhээ жэлдэ манай судна бүтээлгын заводой үйлэдбэриин хүсэнүүд дээшэлжэ, бүтээсэ ехэтэй оньhон түхеэрэлгэнүүд нэбтэрүүлэгдэнэ. Хараалагдаhан түсэбүүдые гүйсэд дүүргэхын тула политическэ-хүмүүжүүлгын ехэ хүдэлмэри ябуулагдана. Советскэ Союзай ажалшадта КПСС-эй ЦК-гай Хандалгада харюу болгон, минии хүдэлдэг механическа цехэй слесарьнүүдэй бригада (бригадирынь заводой парткомой гэшүүн Г. М. Лебедев) Октябриин 70 жэлэй ой болотор табан жэлэй хоёр жэлэй түсэб дүүргэхэ социалис уялга абанхай. Бусадшье цехүүдтэ иимэ уялганууд абтаа.

Гэхэ зуура гэр байра барилгын талаар манай предприятида ехэ бэрхэшээлнүүд тохёолдонхой. Мүн хүүгэдэй саадуудта үхибүүдээ оруулхань хүшэр. Байгша ондо заводоймнай 37 хүдэлмэрилэгшэд гэр байранууд саашадаа бусад предприятинуудта хубиин хабаадалгын гуримаар баригдаха гэжэ мэдэхэдээ, ажалhаа гаража ошоо. Тиихэдэнь мүнөө үедэ профкомдомнай гэр байра абаха 457 хүн, харин хүүгэдэй саадуудта үхибүүдээ оруулха гэhэн 252 хүн ээлжээндэ зогсоно. Хубиин хабаадалгатай барилга манай заводой арга боломжо болон хэрэглэмжэнүүдтэнь хаанашье хүрэнэгүй. Жэшээнь, ерэхэ жэлдэ манай hалбариин министерствын зүгhөө 600 мянган түхэриг энэ зорилгоор үгтэжэ байхадань, республикын Госплан оройдоол 300 мянгыень баталаа. Энэ хэмжээндэ 14 квартира хүртэжэ, тэдэнь таба-долоон жэл соо баригдаха болоно. 1979 онhоо манай предприяти Улаан-Үдын гэр барилгын комбинадта туhаламжа болгон, элдэб түхеэрэлгэ, хэрэгсэлнүүдые бүтээгээ юм. Харин энэ комбинат манда байрын хоёр гэр болон 444 хүнэй ажаhууха хамтын байра бодхоожо үгэhэн байна. Энэ жэшээ дээрэhээ гэр байра захижа барюулха эрхэ манда үгоо hаань, зохид байгаа гэжэ hанагдана.

В. Б. ЧИМИТОВ — арадай депутадуудай Ивалгын райсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ:

Районой байгуулагдаhаар үнгэрhэн жэл үлүүтэй саг соо эмхидхэлэй асуудалнууд гол түлэб шиидхэгдээ. Хабарай тарилгын хүдэлмэриие, нуга таряалангуудые уhалалгые муу бэшээр үнгэргөөбди. Урданайхида орходоо ехэ үбhэн бэлэдхэгдээ, ороохо тарянай hайн ургаса абтаа. Эдэ бүхы хүдэлмэринүүдтэ нютагай Соведүүд эдэбхитэйгээр хабаадаа юм. Гүрэндэ hү, мяха, ноохо, үндэгэ тушааха байгша онойнгоо түсэбүүдые район дүүргэхэ. Нёдондо жэлэйхидэ орходоо hү худалдалга — 10, мяха — 20, ноохо—7, үндэгэ — 5 процентээр нэмэхэ.

Гэхэ зуура ажалдамнай горитой дутагдалнууд ушарна. Адли эрхэ байдалда хүдэлжэ байгаад, ажахынууд, тус тус ажалшад хоорондоо ехэ илгаатай дүнгүүдые туйлана. Жэшээнь, байгша ондо гектарай 9-hөө 21 центнер хүрэтэр тарянай ургаса ондо ондоо ажахынуудта абтаа. Газар элдүүрилгын нютагай гурим, сэвооборооудууд хүсэд нэбтэрүүлэгдэнэгүй. Мал ажалай ашаг шэмэ горитой дээшэлнэгүй, мал ехээр гарзална.

Элдэб янзын овощ үйлэдбэрилгэ манай районой гол зорилгонуудай нэгэн болодог. Тэд мүнөө дээрээ тэрэнэй ехэнхи хубинь капуста болоно. Үбэлэй теплицэнүүдые hэльбэн шэнэлхэ хэрэгтэй. Тиигэхын тула республикын Госагропром материалаар хангалга hайжаруулха гэжэ хүлеэнэбди.

Бага hуурин, тосхонуудые hэргээн бодхоохо талаар ехэ хүдэлмэри дүүргэхэ хэрэгтэй. Медицинскэ, соёл-гэгээрэлэй, хүүгэдэй эмхи зургаануудай материальна үндэhэ hуури бэхижүүлхэ зорилготойбди. Мүнөө дээрээ райбольница, поликлиникэ тон таарамжагүй гэрнүүд соо байрлана. Байрануудай дуталдаhан ушарhаа райбольницын шэнэ отделенинүүдые нээхэ аргагүйбди. Тиимэhээ байгша табан жэлдэ райбольницын комплексын проект зохёожо, барилгыень эхилхэ шухала. Мүн Гүрэльбэ, Исток hууринуудта шэнэ клубуудые бариха хэрэгтэй. Инвалидуудые, ветерануудые, соёлой, медицинын хүдэлмэрилэгшэдые гэр байраар хангалга ехэ хүшэр байдалда оронхой.

Иимэ эрхэ байдалда байгша оной гэр барилгын түсэб дүүргэгдэжэ байна. Хоёр квартиратай далан гэр ашаглагдаха. Гэдэнэй талмайнь бүхыдөө 1,5 мянган дүрбэлжэн метр болохо. Сотниковой, Оронгын hургуулинуудай барилга 1987 ондо дүүргэгдэхэ гэжэ мүнөөнэйнь байдалhаа тобшолнобди.

Барилгануудтамнай модоной хэрэгсэлнүүд ехээр дуталдана. Район соо үйлэдбэрилэгдэдэг 13 мянган кубометр хюрөөдэмэл материалнуудай оройдоол 4,5 мянганиинь эндэ үлэнэ. Тиимэhээ модоной хэрэгсэлнүүдэй фонд ехэ болгожо, Ивалгын леспромхозые гол түлэб районой хэрэглэмжэдэ продукци гаргахаар шэглүүлхэ байгаа. Иимэ гуйлтатайгаар республикын Госпланда ханданабди. Дулаанай дуталдаhан ушарhаа районой түбтэ 320 үхибүүдэй ябаха хүүгэдэй саадай, олон квартиратай байшангуудай барилга эхилхэ аргагүйбди. Главбурятстройн гэмээр далан квартиратай гэрэй, АТС-эй барилга дүүргэгдэнгүй үлөө. 1978 онhоо универмагай байшангай барилга унжагайржа байнхай. Шэнэ районой шухала эдэ эрилтэ хэрэглэмжэнүүдтэ республикын хүтэлбэрилхы органууд анхаралаа хандуулха гэжэ найданабди.

С. Ж. ЦЫБЕНОВА — Хурамхаанай районой Гааргын совхозой ахалагша хонишон:

Манай районой, тэрэ тоодо манай ажахын, бүхы ажалшад партиин XXVII съездын шиидхэбэринүүдые дүүргэхын тула шанга тэмсэл ябуулжа байнхай. Табигдаhан эдэ зорилгонуудые гүйсэд дүүргэхын тула социальна асуудалнуудта ехэ анхарал хандуулха шухала гэжэ партимнай зүб эрилтэ табина. Манайшье райондо энэ талаар шиидхэгдээтүй байhан асуудалнууд олон. Мүнөө энэ сессиин ендэр дээрэhээ Бурятавтодорой начальник Гринчишиндэ Хурамхаан-Арзгуун гэhэн автохаргы заhабарилха гуйлтатайгаар ханданаб. Зундаа бороогой үедэ энэ харгыгаар ябахы аргагүй хонхосог нүхэнүүд болошодог, хүүргэнүүд эбдэрдэг байна.

hүүлэй жэлнүүдтэ ажахыдамнай залуушуул үсөөнөөр хүдэлхэеэ ерэнэ. Илангаяа хонин ажалда хүндэ байдал тохёолдонхой. Ушарынь гэхэдэ, хүдэлмэридэмнай оньhон түхеэрэлгэнүүд ёhоор нэбтэрүүлэгдэнэгүй, ажалай түлбэри доогуур хэмжээндэ байна. Малшадта hайн эрхэ байдал олгуулангүйгөөр мал ажал саашадань хүгжөөжэ шадахагүйбди.

Манай нютагта соёлой, спортын хүдэлмэри муу бэшээр эрхилэгдэдэг, арадай театр бии. Нютагаймнай хүбүүн, спортын мастер Виктор Гашинов Хүдөөгэй нэгэдэхи наадануудай чемпион болоо. Теэд эндэмнай клубшье, спортивна залшье үгы. Арзгуунда 400 hууритай клубай барилга 1988 оной түсэбтэ оруулагдаа. Проектно-сметнэ документациень түргэнөөр бэлдэхэ гуйлтатайгаар республикын Госагропромдо ханданабди.

Ф. И. САВЕЛЬЕВ — Прибайкалиин районно Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ:

—Буряадай АССР-эй Экономическа ба социальна хүгжэлтын 1987 оной гүрэнэй түсэб болон республикын 1987 оной Гүрэнэй бюджет хаража үзэхэдэ, социальна асуудалнуудые шиидхэхэ асуудалда горитой анхарал хандуулhаниинь илангаяа hайшаалтай. КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдэй үндэhөөр манайшье. Прибайкалиин райондо ерэхэ жэлдэ промышленна болон хүдөө ажахын продукци ехээр үйлэдбэрилэгдэхэ, гэр байранууд болон социально-соёлой объектнүүд олоор баригдаха байна. Ушарынь юуб гэхэдэ, манай районой ажалшад гэр байраар hайнаар хангагданхай гэхын аргагүй.

Үнгэрэгшэ табан жэлэй туршада 48 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай гэр баригдаа гэхэ гү, али жэл бүри 240 байра ашаглалгада оруулагдаа. Хэрбээ иимэ эршэтэйгээр гэр байрануудые бодхоохо болоо hаа, районой ажалшадые гэр байраар гүйсэд хангахын тула үшөө 20 жэл хэрэгтэй гэжэ тооложо гаргаабди. Гэр байрын асуудалнуудые 2000 он болотор сүм дүүргэхэ зорилго манай парти табяа. Ушар тиимэhээ жэл бүри 6 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай гэрнүүдые ашаглаха ёhотой болонобди.

Энэ зорилго бэелүүлхын тула барилгын материально-техническэ үндэhэ hуури hайжаруулха, барилгашадай ажалай эмхидхэл нарижуулха, үйлэдбэриин ба ажалай журам hайжаруулха хэрэгтэй. Нютагайнгаа эрхэ байдал хараада абажа, арбан хоёрдохи табан жэлдэ үсөөн хүнhөө бүридэhэн гэр бүлэнүүдтэ үгтэхэ гэрнүүдые, мүн залуушуулай хамтын байрануудые олоор бариха гэжэ шиидээбди. Гэхэтэй хамта магазин, захилнуудые тушаан абадаг пункт, аптекэ гэхэ мэтые барилсахаар хараалаабди. Жэшээлхэдэ, байгша ондо районой түбтэ 18 квартиратай гэр ашаглалгада оруулагдахань. 100 хүнэй байха хамтын байра мүн лэ энэ жэлдэ ашаглалгада оруулхаар хараалнабди. Гэхэтэй хамта Сэлэнгын модо буулгадаг баазын хүдэлмэришэдтэ залуушуулай үшөө нэгэ хамтын байра Ильинка тосхондо бодхоожо эхилбэбди.

Манай hанахада, байрын гэрнүүдые бодхоохо үедөө хангалгын албанай эмхи зургаануудай байрануудые түсэблэхэ гээшэ шухала удха шанартай.

Гэхэтэй хамта барилгын хүдэлмэридэ дутагдалнууд үшөөл олон. Жэшээлхэдэ, Түрхэ тосхондо дунда hургуулиин байшан бариха гэжэ хараалагдаhан байгаа. Түрүүшээр арбан нэгэдэхи табан жэлдэ энэ барилга эхилэгдэхэ гэжэ хараалагдаhан аад, барилга хэхэ документнүүдэй биишье hаань, тус hургуули арбан хоёрдохи табан жэлэй түсэбтэ оруулагдабагүй.

Барилга хэхын тула материал хэрэгтэй гээд мэдээжэ. Бидэ нютагай барилгын материалнуудые үйлэдбэрилдэг болохо түсэб табиhан байнабди. Тиигэжэ хирпиисэ, избёосхо, барилгын модо өөhэдөө үйлэдбэрилэн гаргадаг болообди. Районой түбтэ хирургическа корпус баригдажа байнхай, гэбэшье больнична комплекс бариха асуудал арадай ажахын түсэбтэ оруулха шухала гэжэ hанагдана. Районой нютагай Соведүүд экономическа болон социальна хүгжэлтын түсэб дүүргэхэ хэрэгтэ өөрынгөө хубитые оруулхаар зэhэнхэй.

Н. Е. ШЕЛКОВНИКОВ — республикын ойн ажахын министр:

— Республикын ойн ажахын хүдэлмэрилэгшэд КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, гүрэнэй ехэ баялиг — ой модо гамтайгаар гаргашалха зорилго бэелүүлжэ байдаг гээшэ. Бидэнэр отологдоhон модоной орондо шэнэ залуу модо hуулганабди, ой модо дураараа, хуули бусаар отолхо ба гал аюулда орохо ябадалтай тэмсэнэбди. Тэрэшэлэн ой тайгын муудаhан, үмхиржэ эхилhэн модод унагаагдана. Тодорхойлон хэлэбэл, ой модо ашагтайгаар хэрэглэхэ талаар хэмжээ ябуулганууд холын хараа бодолтойгоор бэелүүлэгдэнэ.

Байгал далайн оршон тойронхи байгаали хамгаалха, тэрэниие тойроод байhан модо унагавхагүй, тэрэл хэбээрнь орхихо гэжэ оролдонобди.

Сэхыень хэлэбэл, 1978 он болотор «Забайкаллес» нэгэдэлэй предприятинууд ой тайгын модые дура зоргоороо отолжо, оршон тойронхи байгаалида хохидол ушаруулдаг байгаа. Загарайн, Баргажанай, Хэжэнгын, Хориин, Прибайкалиин, Сэлэнгын районуудта модо отолхо нөөсэ бага болоhон гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Ушар тиимэhээ эдэ районуудай леспромхозууд түсэбтэ даабарияа hүүлэй жэлнүүдтэ дүүргэнэгүй.

Ой модо ашагтайгаар хэрэглэхын, гал түймэрhөө хамгаалхын түлөө бултадаа оролдохо ёhотойбди. Гэхэтэй хамта ой соо модо отолоод, мүшэрнүүдыень хуряангүйгөөр орхихо, заримдаа отолhон модоёо тэрэ зандань орхихо ушарнууд дайралдана. Жэшээлхэдэ, Баргажанай, Клюевскэ, Хандагатайн, Хурамхаанай, Яруунын, Хүртэйн леспромхозууд отолhон модондоо хайша хэрэгээр хандадаг гэжэ элирүүлэгдээ.

Ой модо отолхо гурим эбдэhэн 400 гаран хүн, тэрэ тоодо хүтэлбэрилэгшэдшье Ойн ажахын министерствын зүгhөө элдэб хэhээлтэдэ хүртөө.

Сэхыень хэлэбэл, манай республика дотор модо ехээр отолхо ба нөөсэлхэ арга мүнөө дээрээ үгы гэжэ сэхэ хэлэхэ ёhотойбди. Ой модоной холын талмайнуудта хүрэхын тула шэнэ харгынуудые бариха хэрэгтэй. Тиимэ харгынууд илангаяа үнэтэй сэнтэй болодог. Тиимэhээ шэнэ газарнуудта модо отолхо ба бэлэдхэхэ гээшэ хүшэр хүндэ асуудал болоно.

КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолоор промышленна предприятинуудта гүрэнэй продукци тушаан абалгын гурим ерэхэ жэлhээ нэбтэрүүлэгдэжэ эхилхэнь. Манайшье hалбарида иимэ гурим нэбтэрүүлхэ шухала гэжэ тоолонобди.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: СССР-эй Верховно Соведэй депутадууд (зүүн гарhаа) Хориин районой Анаагай совхозой хонишон Д. Ж. Дондокова, барилга-хабсаралгын 834-дэхи поездын модошо дархашуулай бригадын бригадир В. Ц. Санданов, Захааминай районой Михайловкын совхозой hаалишан Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутат Г. Б. Будаева.

Д. АЛТАЕВАЙ фото.

...: КПСС-эй об... ажахын таhагые Шевченко, Буряадай Агропромой түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо, министр депутат Н. Н. Найданов, «Сибникель» эмхиин директорэй орлогшо депутат Л. А. Санеев.

ХОТО, ХҮДӨӨГЭЙ һОНИН

ХЭЖЭНГЫН һОНИН

ГЭР БҮЛЭНҮҮДЭЙ КОНКУРС

һүүлэй үедэ хүн зоной бэлиг шадабариие хүгжөөхэ, сүлөө сагые аша туһатайгаар үнгэргэхэ хүдэлмэридэ ехэ анхарал манай райондо хандуулагдана. һаяхан гэр бүлын уран һайханай коллективүүдэй дунда районно конкурс эмхидхэгдээ. Районоймнай гэр бүлын 22 ансамбль түбэй соёлой байшан соо сугларжа, уран бэлигтээ шагнагшадые танилсуулба. Эдэрмэг, Загаһата, Хүртэй, Могсохон, бусад нютагуудһаа ерэһэн гэр бүлэнүүдэй гүйсэдхэһэн дуунууд олониитые һонирхуулаа.

Шагдаровтанай гэр бүлын (Эдэрмэг) гэшүүд — эхэ, хүбүүн, аша басаган буряад арадай дууе таталуулан ханхинуулба. Энэ бүлын ансамбль районно конкурсдо гурбадахи һуури эзэлээ. Хоёрдохи һуурида гараһан, мүн лэ энэ нютагай Санжиевтанай гэр бүлын дуушад уян зохидоор дуулажа, шагнагшадта ехэтэ һайшаагдаа. Дуунай хүгжэмые энэл гэр бүлын гэшүүн С. Д. Очирова чаанза дээрэ наадаа.

Харин энэ конкурсдо Жалсановтанай гэр бүлын (Загаһата) ансамбль илажа, түрүү һуури эзэлһэн байна. Энэ гэр бүлын дуунай бүлэгтэ 5 хүн хабаадана. Тиихэдэ дуунайнгаа хүгжэмые ятаг дээрэ наадан өөһэдөө дэмжээ. Районно конкурсдо шалгараһан эрхим коллективүүд республиканска конкурсдо хабаадахаяа Улаан-Үдэ ошохоёо бэлдэжэ байна.

һОНИРХОЛТОЙ КЛУБ НЭЭГДЭЭ

Гүрэнэй Түбэй телевиденеэр харуулагдадаг «Юун? Хаана? Хэзээ?» гэжэ нэрлэгдэһэн дамжуулгын программа олондо мэдээжэ болонхой. Энэл наададанай үндэһөөр Хэжэнгын соёлой байшангай дэргэдэ тиимэ үүргэтэй тусхай клуб ВЛКСМ-эй райкомой үүсхэлээр бии болгогдоо.

Декабриин 6-най үдэшэ тус клубай нээлгын үдэртэй дашарамдуулан, харагшад болон клубай гэшүүдэй дунда түрүүшын мүрысөөн эмхидхэгдээ.

Соёлой байшан соо суглараһан хүнүүд һони-һонин асуудалнуудые клубай гэшүүдтэ табяа. Искусство болон литературада, спортдо, түүхэдэ, биологи болон экологидо зорюулагдаһан асуудалнууд орёо, хүндэшэг байгаа. Энэ үдэшые эмхидхэлгэдэ районой түбэй библиотекын хүдэлмэрилэгшэд Т. Дашицыренова, В. Одоева, О. Дармаева, О. Рыгзенова гэгшэд тон эдэбхитэйгээр хабаадаа.

Энэ уулзалгын хүгжэмтэ забһарлалгын үедэ «Үетэн» гэжэ нэрлэгдэһэн дуунай-инструментальна ансамблиин (хүтэлбэрилэгшэнь Баир Шойдоков) гэшүүд олон зохёолнуудые харагшадта дурадхаа. Тиихэдэ Виктор Михайлов, Баир Бабудоржиев гэгшэд дуунуудые дуулаба. Тус клубай гэшүүд 6:4 гэһэн тоотойгоор харагшадые шүүгээ. Тиигэжэ эрхим эрдэм мэдэсэтэй байһанаа гэршэлээ. Энэ үдэшын амжалтада клубай хүтэлбэрилэгшэ, Хэжэнгын дунда һургуулиин багша В. Б. Одоевой оруулһан хубита ехэ гэжэ тэмдэглэхээр. Олон юумэ мэдэхэ багша энэ үдэшые шадамар бэрхээр хүтэлбэрилөө.

Л. БУЯНТУЕВА,
Хэжэнгын райсоведэй гүйсэдкомой соёлой таһагай методист.

ТҮРҮҮШҮҮЛДЭ — ДИПЛОМУУД

һургуулиин наһа гүйсөөдүй хүүгэдые хүмүүжүүлгын эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй үдэр һаяхан Улаан-Үдэ хотодо болоно, республикын ниислэлэй хүүгэдэй ясли-садуудай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй 9 һарын дүнгүүд тунхаглагдаба. Энэ ушараар болоһон суглаан дээрэ Улаан-Үдын горгүйсэдкомой арадай гэгээрэлэй таһагые даагша В. И. Веретенников элидхэл хэхэдээ, мүрысөөнэй дүнгүүд тухай хөөрөөд, хүүгэдэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй бэелүүлхэ зорилгонуудые тодорхойлжо үгэһэн байна. Социалис мүрысөөнэй дүнгүүдээр илаһан хүүгэдэй саадуудай коллективүүдтэ дипломууд, шангууд суглаанай түгэсхэлдэ барюулагдаа.

Арба гаран бүлэг үхибүүдые хүмүүжүүлдэг саадуудай дунда Октябрьска районой хүүгэдэй 96-дахи саад нэгэдэхи һуури эзэлээ. Дунда зэргын бүридхэлтэй саадуудай дунда Советскэ районой хүүгэдэй 9-дэхи саад илаһанда тоологдоо. Үсөөн бүлэг үхибүүдые хүмүүжүүлдэг саадуудай дунда мүн лэ Советскэ районой хүүгэдэй 28-дахи саад илагшадай тоодо оробо. Албан зургаануудай хүүгэдэй ясли-садуудай дундаһаа Улаан-Үдын ТЭЦ-эй хүүгэдэй саад түрүү һуури эзэлээ.

Мүнөө Улаан-Үдэ хотодо хүүгэдэй 136 саад бии. Тэдэнэй тоо жэлһээ жэлдэ олошорно. Жэшээлхэдэ, байгша ондо хүүгэдэй «Катюша» гэжэ саад 44-дэхи кварталда нээгдээ. Үшөө хэдэн саад баригдажа байна.

Х. СОКТОЕВ.

АМАРАЛТЫН ҮДЭШЭ

Оёдолой үйлэдбэриин «Туяана» нэгэдэлэй комсомолой комитет библиотекынгаа хүдэлмэрилэгшэдтэй суг амаралтын үдэшэнүүдэй элдэб программануудые зохёон табинхай. Энэ программадань архидалгатай тэмсэлгэ, сүлөө сагаа зүбөөр, үндэр дээдэ хэмжээндэ үнгэргэлгэ гэхэ мэтэ асуудалнууд хараада абтаһан байна.

һаяхан «Уряал» гэжэ кафэдэ архидалгагүй нэгэ иимэ үдэшэ болоо. Эндэ СССР-эй Наукануудай Академиин Сибириин отделениин Буряадай филиалай экономикын таһагай эрдэмтэ хүдэлмэрилэгшэ Г. С. Кириенко, республикын музейнүүдэй нэгэдэлэй жасануудай таһагай эрдэмтэ хүдэлмэрилэгшэ Т. Н. Жимбиева гэгшэд «Түрэл Буряад оромни» гэжэ аман үгын журналда хабаадалсажа, хөөрэлдөө хэбэ.

Удаань арадай аман зохёолой «Уряал» гэжэ ансамбль суглараагшадай урда концерт табяа. Кафегэй хүдэлмэрилэгшэд амтатай буряад эдеэ бэлдэжэ, энэ амаралтын үдэшэдэ хабаадагшадые хүндэлбэ.

Улаан-Үдэ.

В. ГУНЗЫНОВ.

ТЭМСЭЛ ҮРГЭЛЖЭЛһӨӨР

Ашаг үрэтэ ажалай, элүүр энхэ байдалай түлөө хэмжээ ябуулгануудай һара Сэлэнгын райондо ноябриин 10-да соносхогдоо һэн. Архидалгатай тэмсэлэй һарын түгэсбэшье, совет обществодо харша үзэгдэлтэй шанга тэмсэл үргэлжэлһөөр гэжэ энэ һарын дүнгүүдые согсолһон суглаанда хабаадагшад тэмдэглээ.

Архидалгатай тэмсэлэй һарын туршада Гусиноозерскын ГРЭС-эй, Холбоолжоной уурхайн болон бусад коллективүүдтэ олон хэмжээ ябуулганууд үнгэргэгдөө. Хатуу хара тухай лекцинүүд уншагдаа, хөөрэлдөөнүүд болоо, кинолектори эмхидхэгдээ. Соёлой «Шахтер» гэжэ байшанда залуушуулай сүлөө сагаа аша туһатайгаар үнгэргэлгэдэ зорюулагдаһан хэмжээ ябуулганууд эмхидхэгдэһэн байна. Иимэ үдэшэнүүдые үнгэргэлгэдэ Гусиноозерскын соёлой-спортивна комплексын хүдэлмэрилэгшэд методическа талаар ажалша коллективүүдтэ туһаламжа үзүүлээ. Энэ һарын туршада болоһон хэмжээ ябуулгануудые Гусиноозерскын горгүйсэдкомой соёлой таһаг залан хүтэлбэрилһэн байна.

С. ДАМДИНОВ.

ЭЭЛЖЭЭТЭ УУЛЗАЛГА

һаяхан М. Горькиин нэрэмжэтэ республиканска библиотекэ соо «Мүнөө үеын гэрэй интерьер» гэһэн темээр эхэнэрнүүдэй «Сэсэг» гэжэ клубай ээлжээтэ заседани болобо. «Бурятгражданпроект» институдай архитектор Д. Г. Шагдурова, Буряадай комсомолой шангай лауреат, шаажанаар уран бүтээлнүүдые хэдэг Р. Ц. Жимбиева гэгшэд заседанида ерэжэ, гэр байраяа хайшан гэжэ гоёон шэмэглэхэб, өөрын онсо түхэл маягтайгаар түхеэрхэб, уран бүтээлнүүдые хаана табихаб гэхэ мэтэ асуудалнуудаар һонирхолтой хөөрөө үнгэргэбэ. Мүн библиотекын үйлэдбэриин-техническэ таһагай ахалагша библиотекарь И. И. Семенова тус темээр эндэ дэлгээгдэһэн номуудые тобшохоноор шэнжэлээ. Тиихэдэ Р. Ц. Жимбиевагай шаажан, шабар уран бүтээлнүүд, графическа зурагууд олоной анхарал татаһан байна.

И. СЕМЕНОВА.

«БАЯР ХҮРГЭНЭБДИ...»

«Улаан-Үдэ—Наушки» гэһэн маршрудаар гараһан партиин обкомой агитпоездын гэшүүд М. Н. Ербановай нэрэмжэтэ Буряадай совхоз-техникумэй малшадтай һаяхан уулзаба. Доодо-Саянтын һү һаалиин фермын һаалишад эндэ ерэһэн лекторые болон концертнэ бүлэгэй гэшүүдые халуунаар угтаа. Д. Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдай багша, түүхын эрдэмэй кандидат, РСФСР-эй соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ Б. П. Крянев уласхоорондын байдалда зорюулагдаһан лекци тэдэндэ уншажа үгөө.

Удаань Улаан-Үдын соёлгэгээрэлэй училищиин багшанар болон һурагшад һонирхолтой концерт харуулһан байна. Концертын программада ород арадай, тиихэдэ мүнөө үеын ород, буряад дуунууд хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй анхаралда дурадхагдаа.

Энэ үдэр һаалишад концерт, лекци шагнажа, ехэ баярлаба. Энэ уулзалга тухай, мүн ажал хэрэгүүд тушаа асуухадамни, тус фермын түрүү һаалишан А. Е. Кузьмина иигэжэ харюусаа:

— һонирхолтой лекци, концерт шагнажа, баясаабди. Бидэнэртэ, һаалишадта ерэжэ уулзаһандатнай баяр хүргэнэбди. Бидэ мүнөө тон һайнаар амараабди. Тиигээд саашадаа бүри оролдосотойгоор ажаллаха хүсэлэнтэйбди. Үнгэрһэн 11 һарынгаа һү һааха түсэб 32 центнерээр үлүүлэн дүүргээб, үнеэн бүриһөө 2300 килограмм һү һааһан байнаб. Жэлэй дүүрэтэр бүхы коллективээрээ үнеэн бүриһөө 2000 килограмм һү һаахабди.

Доодо-Саянтын һү һаалиин фермын һаалишад хэлэһэн үгэдөө хүрэхэ байха.

Э. УПХАНОВА.

Манай сүлөө саг

ҮШӨӨ НЭГЭ АРГА БИИ БОЛОБО

Хүн зоной ажалһаа сүлөө сагаа аша туһатайгаар үнгэргэхын, өөһэдынгөө талаан бэлигые хүгжөөхын, һонин шэнэ юумэнүүдые үүсхэхынь тулада Петропавловкын соёлой-спортивна комплексдо бүхы арга боломжо бии. Хүнүүдэй һонирходог зүйлнүүдээр элдэб клубууд, үхибүүдэй кружогууд, бэеэ һорихо, хатуужуулха секцинүүд олон юм.

Эндэхи ансамблиин дуунай ба хатарай бүлэгүүдтэ ябагшадые һургаха тусхай мэргэжэлтэд томилогдоо. Г. Ч. Цыденов хоорой ба дуунай, Т. Г. Таракановская хатарай бүлэгүүдые хүтэлбэрилнэ. В. М. Шишмарев ансамблиин концертмейстерынь болонхой. Ансамбльда ехэшүүлэй ба багашуулай бүлэгүүд бии. Багашуулай бүлэгтэ ябаха дуратайшуул ехэ олон. Харин ехэшүүлэй бүлэг тоогойнгоо талаар ургаһагүй. Тиимэһээ соёлой-спортивна комплексын хүдэлмэрилэгшэд предприятинуудтай, эмхи зургаануудтай дүтын холбоо байгуулжа, уран һайханай харалгада бэлдэхэ зохид байрагүй, эрхэ байдалгүй коллективүүдэй һайн дуратанай энэ ансамбльда ябаха тухай хэлсээ баталаа.

Агропромышленна комплексын буйлуулгын промышленностиин болон хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй үдэр тус ансамбль түрүүшынгээ наада харуулаа. Т. Г. Таракановскаягай найруулан табиһан «Эгэшэ дүү арбан табан республика», «Жаргалтай эдир наһан» гэһэн хатарнууд, совет композиторнуудай дуунууд суглараагшадай һайшаалда хүртөө. Тобшолходо, тус ансамбль түрүүшынгээ туршалга амжалтатайгаар дабажа, һонин программа бэлдэжэ эхилэнхэй.

Энэ ансамбльда ябагшад гансал хатараад, дуулаад ябадаг бэшэ, соёлой-спортивна комплексдо болоһон хэмжээ ябуулгануудта хабаададаг.

О. ДУНАЕВА.

Зэдын район.

ХААНА ЮУН БОЛОХОБ?

△ «РАССВЕТ» гэжэ соёлой ордон. Авиазаводой «Прометей» гэжэ арадай театр «карадай» гэһэн нэрэ зэргэеэ «Последний шанс» гэһэн зүжэг харуулжа хамгаалха. 17 часһаа эхилхэ.

Заводой «Гэрэй эзэн эхэнэр» гэһэн клубай эдэбхитэд хүдэлмэришэнэй поселогой һургуулиин ахалагша классуудай һурагшадтай уулзаха.

21 часһаа хатар, нааданай үдэшэ эхилхэ.

⊙ «ТЕКСТИЛЬЩИК» гэжэ соёлой байшан. «Бидэ 40 наһатай болобобди» гэһэн үдэшэ 11 часһаа эхилхэ. Программадань ярмаг, спортивна мүрысөөнүүд, нааданууд, шэнэ моодын хубсаһанай түхэлнүүд харуулагдаха. 19 часһаа Черкасскэ арадай хоор наада табиха.

△ ШЭЛЭЙ заводой соёлой байшан. 10 часһаа духовой оркестрэй концерт захалха.

«СТРОИТЕЛЬ» гэжэ клуб. Шатараар болон даамаар мүрысөөн 11 часһаа үнгэргэгдэхэ.

△ ВАГЖАНОВАЙ нэрэмжэтэ поселогой соёлой байшан. 12 часһаа «Тооло, тооло, таагты!» гэһэн игротека. «Залуу хүн, шамай юун һонирхуулнаб?» гэһэн үгэ буляалдалга 17 часһаа эхилхэ.

«ШКОЛЬНИК» клуб. «Бидэнэй айлшан». ЛВРЗ-гэй ба авиазаводой соёлой ордонгуудай уран һайханай коллективүүдэй һурагшадтай уулзалга 12 часһаа эхилхэ.

⊙ БУРЯАДАЙ ХҮДӨӨ АЖАХЫН ИНСТИТУДАЙ студклуб. Агитбригадануудай болон агиттеатрнуудай республиканска конкурс-харалга 12 часһаа захалха.

△ НАРИН СЭМБЫН КОМБИНАДАЙ спортзал. Ветерануудай дунда столой теннисээр түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн 11 часһаа захалха.

☆ «ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНИК» клуб. Уласхоорондын даамаар Буряадай АССР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн 10 часһаа үнгэргэгдэхэ.

△ «ЗАБАЙКАЛЕЦ» стадион. Бүмбэгэтэй хоккейгээр республикын профсоюзуудай кубогта хүртэхын түлөө мүрысөөн болохо. Эрэшүүлэй командануд 12 часһаа уулзаха.

Авиазаводой 29-дэхи спартакиадын нээлтэ. Санаар урилдаан 11 часһаа болохо.

△ ШЭЛЭЙ заводой стадион. «Шэнэ жэлэй» шанда хүртэхын түлөө Советскэ районой командануудай дунда мини-футболоор мүрысөөн 11 часһаа захалха.

△ ХЭЛХЕЭ ХОЛБООНОЙ электротехникумэй болон мяхаконсервын комбинадай спортзалнууд. Баскетболоор «Спартак» бүлгэмэй областной соведэй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн. Эрэшүүлэй болон эхэнэрнүүдэй командануд 17 часһаа мүрысэжэ эхилхэ.

Улаан-Үдын авиапредприятиин ахалагша инженер Олег Иванович Корякин хүдэлмэриһөө сүлөө сагаа өөрынгөө дуратай хэрэгтэ—фото-зураг буулгалганда зорюулдаг юм.

Олег Ивановичай түрэл предприяти байгуулагдаһаар 60 жэлэйнгээ ойе тээмэндэ тэмдэглээ һэн. Энэ ойн баярай үдэртэ зорюулжа, Улаан-Үдын авиапредприятиин ажабайдал тухай фото-буклет бэлдээ.

Республикын Журналистнүүдай холбооной КПСС-эй XXVII съездын хүндэлэлдэ эмхидхэһэн «Буряад орон съездһээ съезд хүрэтэр» гэһэн фотовыставкэдэ О. И. Корякинай хүдэлмэринүүд онсо һуури эзэлээ. Олег Иванович выставкэдэ эрхим фото-зурагуудые дурадхаһанайнгаа түлөө республикын Журналистнүүдай холбооной правлениин дипломоор шагнагдаа һэн.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: О. И. Корякин.

П. БУРМАКИНАЙ фото.

ТЕЛЕВИДЕНИ

Декабриин 14-һээ 21 хүрэтэр

ВОСКРЕСЕНИ, 14.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Время. 9.45 — Ритмическэ гимнастика. 10.15 — Эрдэм ухаан ба техникэ». 10.25 — «Спортлотогой» тираж. 10.35 — «Будильник». 11.05 — «Советскэ Союзда алба хэнэб». 12.05 — «Үглөөнэй почто». 12.35 — «Аяншалагшадай клуб». 13.35 — «Хүгжэмтэ киоск». 14.05 — «Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд». 15.05 — «Элүүр энхэ байлга». 15.50 — «Ералаш». 16.00 — «Манай гэр». «Третий принц» — уран һайханай фильм. (ЧССР). 18.15 — «Таанад энээниие хэжэ шадахат». 19.00 — Уласхоорондын шэнжэлэл. 19.45 — Мультфильмнүүд. 20.15 — Баримтата фильм. 20.20 — Бүхэсоюзна телевизионно «Нүхэр дуун» конкурсын нээлгэ. 22.00 — Время. 22.35 — «Театр ба литература тухай хөөрөөн». РСФСР-эй габьяата артист Г. Бурков гүйсэдхэхэ. 24.00 — Баяанай абяан зэдэлнэ. 00.20 — Шэнэ һонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Зарядкада зогсогты». 9.20 — «Днепр дээгүүр дуунууд зэдэлнэ». 9.45 — «Эжын һургуули». 10.15 — Харгын аюулгүй байлгые сахиха». 10.20 — Ород арадай инструментнүүдэй академическэ оркестрэй концерт. 11.10 — Саратовай телевидениин программа. 12.10 — «Ород хэлэн». 12.40 — Мультфильм. 12.50 — Уран зохёолшо В. Распутинда айлшаар. 13.45 — «Ан амитадай аймагта». 14.45 — «Рожденная революцией». 5-дахи фильм. «Шести [illegible] дней». 16.15 — Манай корреспондентнүүд хөөрэнэ. 16.4[illegible] «Дж. Пуччини. Богема». Татарай М. Джалилиин нэрэмжэтэ [illegible] оперо болон балетэй театр[illegible] фильм-зүжэг. 18.45 — [illegible] хүгжэмтэ соёлой жасаһаа. А[illegible] Аренский. 19.30 — Пересла[illegible] Залесскэдэ болоһон комсо[illegible]лой тоосоото-һунгалтын [illegible]ференци. 20.00 — Кино[illegible]сэл. 21.00 — «Амгалан н[illegible]согты, багашуул». 21.15 — [illegible] дээрэ бүмбэгөөр наадан[illegible] СССР-эй чемпионат. «Дина[illegible] (Москва) — МГУ. 21.50 — [illegible] Штраус. «Цыганский ба[illegible] опереттын темэдэ вальс. 22[illegible] — Время. 22.35 — «Хабая[illegible] шаял, басагад!».

ПОНЕДЕЛЬНИК, 15

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Время. 9.50 — «Аяншалагшадай клуб». 10.50 — «Незнайка в Солнечном городе» — үхибүүдтэ фильм. 11.45 — Шэнэ һонин. (11.50 хүрэтэр). 15.30 — Шэнэ һонин. 15.50 — «Хүн ба байгаали». 16.35 — Концертын залда — һурагшад. 17.25 — «Эжын һургуули». 17.55 — «Дохёогоо үгыт, горнистнар!». 18.25 — «Агропром: мүнөөдэр ба үглөөдэр». 18.55 — «Ородой түрэ найр тухай дурсалганууд». «Русская песня» ансамблиин хабаадалгатай хүгжэмтэ дамжуулга. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». Улаан-Үдэ. 20.00 — «Ералаш». 20.10 — «Халаан». «Намтарайм ни эхин» (буряадаар). 20.30 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа. Москва. 21.00 — «Два взгляда из одного кабинета» — зүжэг. Авторынь — Ф. Бурлацкий. 22.00 — Время. 22.30 — Эстрадна дамжуулга. 00.05 — Баримтата фильм 00.15 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Телефильм. 9.35, 10.35 — Түүхэ. 8-дахи класс. 10.05 — «Ород хэлэн». 11.05 — СПТУ-гай һурагшадта. Информатикын болон тоолон тодорхойлхо техникын үндэһэн һуури. 11.35, 12.40 — «Владимир Ильич Ленин» — поэмэ. 12.05 — «Судьба одного изобретения» — баримтата фильм. 13.10 — Ботаника. 5-дахи класс. 13.30 — Түүхэ. 10-дахи класс. 14.00 — «Хүгжэм яажа мүндэлнэб». Д. Б. Кобалевский хөөрэнэ. 15.15 — Пушкинай шүлэгүүдэй оршомдо. 16.05 — Шэнэ һонин. Улаан-Үдэ. 17.15 — А. Адан. «Жизель». Буряадай гүрэнэй оперо боло[illegible] ледэй академическэ театра[illegible]жэг. 19.15 — «Манай партиин [illegible]рэгүүд». Улаан-Үдэ хотын К[illegible]эй Советскэ районой нэгэ[illegible] секретарь Е. М. Мацуков [illegible] жуулгада хабаадаха. Мос[illegible] 20.00 — Гандболоор дэлх[illegible] чемпионат. Эхэнэрнүүд. 2[illegible] — М. Равель. Квартет. 21.0[illegible] — «Амгалан нойрсогты, б[illegible]шуул». 21.15 — Дэлхэйн ара[illegible]дай уран бэлиг. 22.00 — В[illegible] 22.30 — «Когда деревья б[illegible] большими» — уран һайха[illegible] фильм. 24.00 — Санын [illegible]тоор дэлхэйн кубок.

ВТОРНИК, 16.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Время. 9.45 — «Дохёогоо үгыт, горнистнар!». 10.15 — «Мэдээжэ аад, юрэ бусын юумэн». 11.15 — Совет дуунай концерт. 11.45 — Шэнэ һонин (11.50 хүрэтэр) 15.30 — Шэнэ һонин. 15.50 — «Архангельский мужик» — баримтата фильм. 16.50 — Я. Иванов. Оркестртэй хамта скрипкэ дээрэ наадагдаха концерт. 17.25 — «Насреддин в Бухаре» — уран һайханай фильм. 18.45 — «Повар, портной, пианист и другие» — баримтата фильм. Улаан-Үдэ. 19.05 — Шэнэ һонин (буряадаар). 19.20 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа. Москва. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 20.00 — «Хурдадхалга ба шанар». Политическэ шэнжэлэгшэ Л. А. Вознесенский дамжуулгые хүтэлхэ. 22.00 — Время. 22.35 — «Известия» газетын шангай түлөө хоккейгээр уласхоорондын мүрысөөн. ЧССР-эй болон Швециин суглуулагдамал командануд. 23.55 — Санын спортоор дэлхэйн чемпионат. 00.15 — «Известия» газетын шангай түлөө хоккейгээр уласхоорондын мүрысөөн. СССР-эй ба Канадын суглуулагдамал командануд.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Баримтата фильм. 9.35, 10.35 — Түүхэ. 10-дахи класс. 10.05, 14.45 — Француз хэлэн. 11.05 — «Поэзия садов» — баримтата фильм. 11.35, 12.35 — Түүхэ. 6-дахи класс. 12.05 — «Шатарай һургуули». 13.05 — Байгаали шэнжэлгэ. 4-дэхи класс. 13.25 — Географи. 6-дахи класс. 13.55 — Янка Купалын шүлэгүүд. 15.15 — Пушкинай шүлэгүүдэй оршомдо. 16.05 — Шэнэ һонин. Улаан-Үдэ. 18.15 — Музейнүүдэй [illegible]нуудаар. Москва. 19.05 — [illegible] кушева дуулаха. 19.30 — [illegible] фильм. Улаан-Үдэ. 19.4[illegible]ноочерк. 19.55 — Соносхол[illegible] 20.05 — «Байгалай үмэнэ[illegible]зар дээрэ». Хойто-Бай[illegible] районой хүдөө ажахы[illegible] жөөлгын асуудалнууд. Мо[illegible] 21.00 — «Амгалан нойрсогты, багашуул!» 21.20 — Баскетбол[illegible] СССР-эй чемпионат. Эр[illegible] «Динамо» (Москва) — «Дина[illegible]мо» (Тб). 22.00 — Время. 22[illegible] — «Семейные тайны» — [illegible] һайханай фильм.

СРЕДА, 17

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Время. 9.45 — Баримтата фильм. 10.05 — «Последний репортаж» — уран һайханай фильм. 1-дэхи сери. 11.10 — «Концертнэ залда — һурагшад. 11.55 — Шэнэ һонин (12.00 хүрэтэр). 15.30 — Шэнэ һонин. 15.45 — «Кого ждут роботы» — баримтата фильм. 16.15 — СССР-эй Гүрэнэй академическэ симфоническа оркестрэй виолончелистнүүдэй ансамбль наадаха. 16.40 — «Гренада, Гренада, Гренада моя» — баримтата фильм. Улаан-Үдэ. 18.00 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа. Москва. 18.15 — «Эдэ үдэрнүүдэй почто». Политическэ шэнжэлэгшэ В. П. Бекетов телевизор харагшадай асуудалнуудта харюусаха. 18.45 — «Гүрэнэй тушаан абаха гурим. Москвагай «Манометр» заводто шанарай асуудалнууд». 19.15 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 19.30 — «Известия» газетын шангай түлөө хоккейгээр уласхоорондын мүрысөөн. Швециин ба Канадын суглуулагдамал командануд. 21.45 — «Кобзари» гэжэ фольклорно ансамблиин концерт. 22.00 — Время. 22.35 — «Последний репортаж» — уран һайханай фильм. 1-дэхи сери. 23.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 24.00 — «Дэлхэй ба залуушуул»

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — «Живите долго» — телефильм. 9.35, 10.35 — Обществоведени. 10-дахи класс. 10.05, 14.05 — Немец хэлэн. 11.05 — СПТУ-гай һурагшадта. Астрономи. 11.35, 12.35 — Юрэнхы биологи. 9-дэхи класс. 12.05 — «Манай саад». 13.05 — Байронай романтическа театр. 14.35 — XIX зуун жэлэй түрүүшын хахадай ородой уран зурагай искусство. А. Г. [illegible]цианов. 15.15 — Хүдөөгэй [illegible] хэрэгүүд. 18.00 — Татар [illegible] дуунай концерт. Улаан-Ү[illegible] 18.15 — Соносхолнууд. 18.[illegible] «Дүлэн» гэһэн программа. [illegible] — Буряад хүгжэмэй [illegible] 20.00 — «Барилгашан» програм[illegible]ма. 20.30 — Мультфильм[illegible] Москва. 21.00 — «Амгалан [illegible] согты, багашуул!». 21.[illegible] Элүүр энхэ байлга. 22.0[illegible] Время. 22.35 — «Дуун-86». 2[illegible] — «Известия» газетын [illegible] түлөө хоккейгээр уласхо[illegible]дын мүрысөөн. СССР-эй бо[illegible] Финляндиин суглуулагдамал командануд.

ЧЕТВЕРГ, 18

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Время. 9.45 — «Последний репортаж» — уран һайханай фильм. 1-дэхи, 2-дохи сери. 11.55 — Шэнэ һонин. (12.00 хүрэтэр). 15.30 — Шэнэ һонин. 15.45 — Баримтата фильмүүд. 16.30 — Ород арадай инструментнүүдэй «Сувенир» ансамблиин концерт. 16.55 — Манай корреспондентнүүд хөөрэнэ. 17.25 — Р. Гаджиевай дуунууд. Улаан-Үдэ. 17.55 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа. Москва. 18.25 — «...16-тай ба тэрэнһээ дээшэ наһатайшуулда». 19.10 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 19.25 — «Эршэдхэлгэ: хүнүүдэй эдэбхи үүсхэл». «Коммунист» журналай болон Түбэй телевидениин пропагандын главна редакциин «түхэрэен стол». КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй Ленинградска обкомой нэгэдэхи секретарь Ю. Ф. Соловьев дамжуулгада хабаадаха. 20.10 — «Метостазы коррупции» — баримтата фильм. 21.00 — СССР-эй арадай артист Ю. Темиркановтай уулзалга. 22.00 — Время. 22.35 — «Последний репортаж» — уран һайханай фильм. 2-дохи сери. 23.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 24.00 — «Эсэгэ ороной хүшөөнүүд» — телеальманах.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Телефильм. 9.35, 10.35 — Оршон тойронхи дайдатай танилсалга. 1-дэхи класс. 9.55 — Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 10.05, 13.50 — Испан хэлэн. 10.55 — Баримтата фильм. 11.05 — СПТУ-гай һурагшадта. Обществоведени. 11.35, 12.35 — Зоологи. 7-дохи класс. 12.00 — Баримтата фильм. 13.00 — Түүхэ. 10-дахи класс. 13.30 — Байгаали шэнжэлэлгэ. 3-дахи класс. 14.20 — Ф. Рабле. «Гаргантюа болон Пантагрюэль». 14.50 — «Дожить до рассвета» — уран һайханай фильм. 16.05 — Шэнэ һонин. 17.55 — «Мүнөөнэй дэлхэй ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөн». Улаан-Үдэ. 18.25 — Уласхоорондын шэнжэлэл. (буряадаар). 18.40 — Соносхолнууд. 18.50 — «Манай партийна хэрэгүүд». Кабанскын районой ажалшад таб[illegible]лэй түрүүшын жэлые түгэс[illegible] байхада. 19.30 — Буряадай [illegible]рэнэй оперо болон бале[illegible] академическэ театрай [illegible] фис балета» гэжэ шэнэ [illegible] тухай. 20.00 — «Танай бэ[illegible] дээр» 20.30 — Мультфильм[illegible] Москва. 21.00 — «Амгалан [illegible] согты, багашуул». 21.15 — [illegible] зурагай искусство». 22.0[illegible] Время». 22.35 — Түбэй теле[illegible]дениин болон Бүхэсоюзна [illegible] диогой ород арадай инс[illegible]ментнүүдэй академическэ [illegible]кестрэй концерт. 23.20 — [illegible]вестия» газетын шангай [illegible] хоккейгээр уласхоорондын мү[illegible]рысөөн. Финляндиин ба ЧС[illegible]эй суглуулагдамал коман[illegible]нууд.

ПЯТНИЦА, 19

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Время». 9.45 — «Экипаж». Номгон далайн флодой уһан доогуур тамардаг морягуудай албан тухай баримтата фильм. 10.05 — «Последний репортаж» — уран һайханай фильм. 2-дохи сери. 11.10 — «Дэлхэй ба залуушуул». 11.45 — Шэнэ һонин. (11.50 хүрэтэр). 15.30 — Шэнэ һонин. 15.50 — Баримтата фильмүүд. 16.20 — СССР-эй арадай артистка А. Зуева А. Н. Островскиин зүжэгүүдтэ. 17.45 — «Акунк» гэжэ фольклорно ансамблиин концерт. 17.55 — «Незнайка с нашего двора» — уран һайханай фильм. 1-дэхи сери. Улаан-Үдэ. 19.00 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа. Москва. 19.30 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 19.45 — Баатар хото Одессэдэ совет дуунай фестиваль. 22.00 — Время. 22.35 — «Известия» газетын шангай түлөө хоккейгээр уласхоорондын мүрысөөн. ЧССР-эй ба Канадын суглуулагдамал командануд. 23.55 — «Элүүр энхэ байха гээшэ». 00.10 — «Известия» газетын шангай түлөө хоккейгээр уласхоорондын мүрысөөн. Швециин ба СССР-эй суглуулагдамал командануд.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — «Следопыт с Подкаменной Тунгуски» — телефильм. 9.35, 10.35 — М. Ю. Лермонтов. «Бородино». 9.55 — Баримтата фильм. 10.05, 14.05 — Англи хэлэн. 11.00 — СПТУ-гай һурагшадта. Юрэнхы биологи. 11.35, 12.35 — Географи. 5-дахи класс. 12.05 — «Гүрэнэй тушаан абаха гурим. Шанарай түлөө тэмсэл». Метрологическа албанай эрдэм шэнжэлэлгын институдһаа репортаж. 13.05 — «Арадай гар у[illegible]ри». 14.35 — «Суббото — [illegible]хидэй үдэр». 16.05 — Шэнэ [illegible]нин. Улаан-Үдэ. 18.45 — [illegible] һонин (буряадаар). Москва [illegible] — «Хани харилсаан». Улаа[illegible] 19.30 — Хүдөөгэй ажалш[illegible] концерт. (буряадаар). [illegible] «Эрхэтэн ба хуули». 2[illegible] Мультфильм. Москва. 2[illegible] «Амгалан нойрсогты, б[illegible]шуул». 21.15 — «Эрдэм [illegible] ба техникэ». 21.25 — «[illegible] хүгжэмтэ соёлой жаса[illegible] Шуман. 22.00 — Время. [illegible] — «Плохой, хороший че[illegible] — уран һайханай фильм.

СУББОТО, 20

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Время. 9.45 — «Миндаһата оркестртэ зорюулагдаһан серенада»». 10.15 — Шэнэ техникэтэй хүдэлхөөр кадрнуудые бэлдэхэ тухай баримтата фильм. 10.45 — «Юундэ ба юун дээрэһээ». 11.15 — Латыш хүгжэмэй концерт. 11.35 — Уран зурагай искусство. 12.20 — «Сибирские узоры» ансамблиин концерт. 12.55 — Поэтическэ антологи. Марина Цветаева. 13.15 — «Двадцать шесть бакинских комиссаров» — уран һайханай фильм. 15.10 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 15.25 — «Ан амитадай аймагта». 16.30 — Хүн бүхэнэй хубиин ажал ябуулга тухай хуулиие зүбшэн хэлсэлгэ. 17.30 — «Экранай уран бэлигтэн». РСФСР-эй арадай артист Михаил Кузнецов. 18.30 — Москва шадар немец-фашис сэрэгүүдые бута сохиһоор 45 жэлэй ойдо зорюулагдаһан хүгжэмтэ программа. 19.35 — «Покушение на ГОЭЛРО» — 3 серитэй уран һайханай фильм. 1-дэхи, 2-дохи сери. 22.00 — Время. 22.35 — «Субботын үдэшэ». Ю. Никулин, М. Шуйдин гэгшэдэй хабаадалгатай эстрадно-циркын программа. 23.45 — Шэнэ һонин. 23.50 — В. Пак дуунуудые гүйсэдхэхэ.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.20 — «Светильники Эрмитажа» — баримтата фильм. 9.30 — Ритмическэ гимнастика. 10.15 — «Үглөөнэй почто». 10.45 — «Манай саад». 11.15 — «Аяншалагшадай клуб». 12.15 — Баримтата фильм. 12.35 — Белоруссиин телевидениин программа. 13.35 — Спорт ба хүн». Гарри Каспаров. 14.30 — Д. Шостакович. Юһэдэхи симфони. 15.00 — «КВН-86». Севастополиин прибор бүтээлгын институдай болон Уралай политехническэ институдай студентнэр уулзаха. Улаан-Үдэ. 17.00 — Хүгжэмтэ уулзалганууд. РСФСР-эй габьяата артист А. Пе[illegible] 17.50 — Мультфильм. М[illegible] 18.00 — «Встреча в г[illegible] уран һайханай фильм. ([illegible] фильм. 19.20 — «Сасу[illegible] 19.30 — «Красный проле[illegible] заводой коллективтэ «Ю[illegible] хи студи айлшаар». [illegible] «Амгалан нойрсогты, ба[illegible]шуул». 21.15 — Эртэ урд[illegible] струментнүүдэй шэнжэ[illegible]дэлэлгэ». 21.40 — Бари[illegible] фильм. 22.00 — Время. [illegible] Баяанай абяан зэдэлнэ. [illegible] — «На земле Абая» — [illegible]тата фильм. 23.30 — «Изв[illegible] газетын шангай түлөө хо[illegible]гээр уласхоорондын мүр[illegible] Швециин ба Финляндиин [illegible]луулагдамал командану[illegible]

ВОСКРЕСЕНИ, 21

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Время. 9.45 — Ритмическэ гимнастика. 10.15 — «Спортлотогой тираж. 10.25 — Баримтата фильм. 10.35 — «Будильник». 11.05 — «Советскэ Союзда алба хэнэб!». 12.05 — «Үглөөнэй почто» 12.35 — «Аяншалагшадай клуб». 13.35 — «Хүгжэмтэ киоск». 14.05 — «Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд». 15.05 — «Элүүр энхэ байлга». 15.50 — «Нүхэр дуун» — бүхэсоюзна телеконкурс. 16.50 — «Кино болон бидэ» — телеклуб. 18.20 — Арадай аялга дуунууд. 18.35 — Уласхоорондын шэнжэлэл. 19.20 — Останкинадахи концертнэ студида СССР-эй спортын габьяата мастер Ю. Власовтай уулзалга. 20.45 — «Покушение на ГОЭЛРО» — 3 серитэй уран һайханай фильм. 3-дахи сери. 22.00 — Время. 22.35 — Баримтата фильм. [illegible] — «Известия» газетын ш[illegible] түлөө хоккейгээр уласхо[illegible]дын мүрысөөн. СССР-[illegible] ЧССР-эй суглуулагдама[illegible]манданууд. Баярай орш[illegible]далда мүрысөөн хаагдаха. [illegible] — Шэнэ һонин.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. Буряадай АССР-эй арбан нэгэдэхи зарлалай Верховно Соведэй табадахи сесси тухай информационно мэдээсэл. «Хани харилсаанай аша туһада», «Индиин эрхэтэдэй бэшэгүүд болон амаршалганuудта М. С. Горбачевой харюунууд» — ТАСС-ай мэдээсэлнүүд. «КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө» — мэдээсэлнүүдэй суглуулбари. «Ажалайнь газар — дүрбэдэхи околоток» — Л. Кальминагай репортаж.

Хоёрдохи, гурбадахи, дүрбэдэхи хуудаһануудта Буряадай АССР-эй арбан н[illegible] зарлалай Верховно С[illegible] табадахи сессиин ма[illegible]нууд. Телевидениин [illegible]хоногой программа.

Редакторай орло[illegible] Ц. Б. ЦЫРЕНДОРЖ[illegible]

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: индекс 670000

УЛАН-УДЭ, ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23, редактор — 2-50-96, приемная — 2-54-54, зам. редактора — 2-68-08, зам. редактора — 2-62-62, отв. секретарь — 2-50-52, секретариат — 2-66-76; отделы: партийной жизни — 2-60-91, пропаганды — 2-56-23, промышленности и строительства — 2-61-35, сельского хозяйства — 2-64-36, советского строительства и быта — 2-69-58, культуры и школ — 2-60-21, 2-57-63, информации — 2-34-05, переводов — 2-54-93, писем и селькоров — 2-67-81, корректорская — 2-33-61, выпускающие — 2-35-95, Собственные корреспонденты: п. Баргузин — 91-1-44, г. Закаменск — 34-33, п. Кырен — 91-7-18, Северобайкальск — 35-73 п. Хоринск — 55-6-99.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств, полиграфии и книжной торговли. г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35. Н-04911. Заказ № 288. Индекс 04609.